

MINISTARSTVO
POLJOPRIVREDE

KRIZNI PLAN
ZA POSTUPANJE U SLUČAJU NALAZA STRIZIBUBE
ZVJEZDANO NEBO
Anoplophora glabripennis (Motschulsky)

Zagreb, 6.10.2023.

SADRŽAJ

SKRAĆENICE	3
1. UVOD	4
2. ZAKONSKI OKVIR	5
3. PRAVNI OKVIR	5
4. ŠTETNI ORGANIZAM	13
4.1. Taksonomija	13
4.2. Domaćini	13
4.3. Rasprostranjenost	13
4.4. Opis	13
4.5. Simptomi napada strizibube zvjezdano nebo	14
4.6. Širenje	14
5. NADZOR STRIZIBUBE ZVJEZDANO NEBO U HRVATSKOJ	15
6. POSTUPAK U SLUČAJU KRIZNE SITUACIJE	15
6.1. Uloge i odgovornosti	15
6.2. Postupak u slučaju nalaza	17
6.3. Obavješćavanje nadležnih tijela	17
6.4. Obavješćavanje Europske komisije	18
6.5. Obavješćavanje posjednika bilja	18
6.6. Mjere koje se odmah provode	18
6.7. Nadzor na mjestu nalaza	21
6.8. Obavješćavanje javnosti	21
6.9. Obavješćavanje specijaliziranih subjekata	22
6.10. Analiza rizika	22
6.11. Uspostava demarkiranog područja	22
6.12. Određivanje i izrada demarkiranog područja	23
6.13. Odluka o određivanju demarkiranih područja	23
6.14. Donošenje akcijskog plana	23
6.15. Oporavak	23
6.16. Osposobljavanje osoblja nadležnih tijela i specijaliziranih subjekata	25
6.16. Daljnji postupak	25
7. PRISTUP NADLEŽNIH TIJELA PROSTORIMA U KOJIMA SE PROVODE AKTIVNOSTI	27
8. LABORATORIJE	27
9. FINANCIRANJE	27
10. RESURSI	28
11. PRILOZI	29
PRILOG I. Biljke domaćini štetnog organizma <i>Anoplophora glabripennis</i>	29
PRILOG II. Rasprostranjenost štetnog organizma <i>Anoplophora glabripennis</i>	30
PRILOG III. Metodologija uzimanja uzoraka	31
PRILOG IV. Simptomi napada strizibube zvjezdano nebo	35
PRILOG V. Mjere iskorjenjivanja i sprječavanja širenja strizibube zvjezdano nebo Provedbenoj odluci Komisije (EU) 2015/893	40
PRILOG VI. Kontakti nadležnih tijela	42

SKRAĆENICE

MP	Ministarstvo poljoprivrede
MP – SFP	Ministarstvo poljoprivrede, Sektor fitosanitarne politike
HAPIH	Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu
HAPIH – CZB	Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu – Centar za zaštitu bilja
DIRH	Državni inspektorat Republike Hrvatske
DIRH – SFI	Državni inspektorat Republike Hrvatske – Sektor za nadzor poljoprivrede i fitosanitarni nadzor
HŠI	Hrvatski šumarski institut
ISPM 15	International Standards for Phytosanitary Measures (Međunarodne norme za fitosanitame mjere)
DMP	Drveni materijal za pakiranje
TZ	Treće zemlje
Zvjezdano nebo - strizibuba	Prioritetni štetni organizam <i>Anoplophora glabripennis</i> (Motschulsky)

Pojmovi i izrazi koji se koriste u ovom dokumentu, a imaju rodno značenje, odnose se jednako na muški i ženski rod.

I. UVOD

Karantenski štetni organizam Unije je štetni organizam koji u Uniji nije prisutan ili, ako je prisutan, nije široko rasprostranjen. Sposoban je ući u područje Unije, udomačiti se u njemu i proširiti se unutar njega ili, ako je prisutan na području, ali nije široko rasprostranjen, sposoban je ući u dijelove tog područja u kojima nije prisutan, udomačiti se na tim dijelovima i proširiti se unutar njih. Njegov ulazak, udomačivanje i širenje imali bi neprihvatljivi gospodarski, okolišni ili socijalni učinak na područje Unije, ili dijelove Unije u kojima nije prisutan. Za karantenske štetne organizme Unije dostupne su izvedive i djelotvorne mjere za sprječavanje ulaska, udomačivanja ili širenja tih štetnih organizama unutar tih područja te mjere za ublažavanje njihovih rizika i učinaka.

Strizibuba zvjezdano nebo regulirana je kao karantenski štetni organizam Unije, svrstana je u skupinu prioritetnih organizama Delegiranom uredbom komisije (EU) 2019/1702 od 1. kolovoza 2019. godine o dopuni Uredbe (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća izradom popisa prioritetnih štetnih organizama.

Prioritetni štetni organizmi su karantenski štetni organizmi Unije čiji je potencijalni gospodarski, okolišni ili socijalni učinak u području Unije najozbiljniji.

Delegiranom uredbom komisije (EU) 2019/1702 od 1. kolovoza 2019. godine o dopuni Uredbe (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća izradom popisa prioritetnih štetnih organizama, određeno je 20 prioritetnih štetni organizama.

Na temelju članka 25. Uredbe 2016/2031/EU RH je u obvezi izraditi krizni plan za svaki prioritetni štetni organizam prema popisu iz Priloga I. Uredbe 2019/2072. Plan sadržava informacije o postupcima donošenja odluka, postupcima i protokolima koje treba slijediti, uključujući dodatne izvore u slučaju službeno potvrđene prisutnosti prioritetnog štetnog organizma ili sumnje na njegovu prisutnost. Radi uspostave demarkiranih područja u krizni plan uključuju se mjere i načela upravljanja rizikom.

Kako bi se spriječio ulazak, udomačivanje i širenje prioritetnih štetnih organizama na području Republike Hrvatske, izrađuju se nacionalni predmetni krizni planovi (u daljnjem tekstu: krizni plan). Ovaj krizni plan izrađen je za štetni organizam *Anoplophora glabripennis* (Motschulsky), strizibubu zvjezdano nebo. Svrha ovog plana je utvrditi glavne elemente djelovanja za brzu i učinkovitu reakciju nadležnih tijela i službi u slučaju pronalaska zvjezdanog neba, kako bi se postigao propisani cilj, odnosno iskorjenjivanje ovog štetnog organizma i time spriječile ekološke i gospodarske štete stabala u urbanim sredinama, voćnjacima, parkovima, drvodredima, a moguće su štete i u šumama. Planom su navedeni zadaci pojedinih dionika sukladno propisanim poslovima i ovlaštenjima, koji se moraju dosljedno i koordinirano provoditi kako bi se fitosanitarnim mjerama postiglo učinkovito suzbijanje i iskorjenjivanje ovog opasnog karantenskog štetnog organizma,

Unos i širenje ovog štetnog organizma u Hrvatskoj imao bi značajne negativne gospodarske i sociološke učinke na okoliš. Da bi se to spriječilo, u Hrvatskoj se provodi stalni nadzor nad strizibubom zvjezdano nebo. U slučaju nalaza strizibube, brzo i učinkovito djelovanje ključno je za sprječavanje širenja ili iskorjenjivanje štetnog organizma. Cilj ovog kriznog plana je

osigurati pravovremeno, brzo i učinkovito djelovanje u slučaju nalaza štetnog organizma odnosno:

- iskorjenjivanje strizibube zvjezdano nebo;
- osiguravanje kontinuiranog praćenja i brzo djelovanje;
- osiguravanje jasne raspodjele zadataka, rokova za ostvarenje rezultata i vremenskog okvira provedbe propisanih aktivnosti;
- osiguravanje bržeg i učinkovitijeg povezivanja svih sudionika uključenih u zapovijednom lancu, te podizanje javne svijesti.

2. ZAKONSKI OKVIR

- Zakon o biljnom zdravlju (Narodne novine 127/19, 83/22)
- Uredba (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o zaštitnim mjerama protiv organizama štetnih za bilje i o izmjeni uredaba (EU) br. 228/2013, (EU) br. 652/2014 i (EU) br. 1143/2014 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 69/464/EEZ, 74/647/EEZ, 93/85/EEZ, 98/57/EZ, 2000/29/EZ, 2006/91/EZ i 2007/33/EZ
- Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/2072 od 28. studenoga 2019. o utvrđivanju jedinstvenih uvjeta za provedbu Uredbe (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zaštitnih mjera protiv organizama štetnih za bilje te o stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EZ) br. 690/2008 i izmjeni Provedbene uredbe Komisije (EU) 2018/2019
- Provedbena odluka Komisije (EU) 2015/893 od 9. lipnja 2015. u pogledu mjera za sprečavanje unošenja u Uniju organizma *Anoplophora glabripennis* (Motschulsky) i njegova širenja unutar Unije.

3. PRAVNI OKVIR

Anoplophora glabripennis je karantenski štetni organizam Unije. Svrstan je u Prilog II. Dio A Provedbene uredbe Komisije (EU) 2019/2072 (Štetni organizmi za koje nije poznato da se pojavljuju na području Unije).

Popis bilja i biljnih proizvoda koji predstavljaju rizik za unos strizibube zvjezdano nebo a za čiji unos na područje Unije obavezni fitosanitarni certifikati te onih za koje ti certifikati nisu obvezni regulirani su u Prilogu XI. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2019/2072 (Dio A Popis bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta za čiji su unos na područje Unije u skladu s člankom 72. stavkom 1. Uredbe (EU) 2016/2031 obvezni fitosanitarni certifikati te odgovarajućih trećih zemalja podrijetla ili otpreme).

Zahtjevi za unos drva i drvnih proizvoda, te popis bilja domaćina navedeni su u Prilogu XI. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2019/2072 za koje je obavezan fitosanitarni certifikat (TZ za koje je poznato da je u njima prisutan štetni organizam *Anoplophora glabripennis*: *Acer* L., *Aesculus* L., *Alnus* L., *Betula* L., *Carpinus* L., *Cercidiphyllum* Siebold & Zucc., *Corylus* L.,

Fagus L., Fraxinus L., Koelreuteria Laxm., Platanus L., Populus L., Salix L., Tilia L. i Ulmus L., uključujući drvo koje nije zadržalo svoju prirodnu oblu površinu kao što su: ogrjevno drvo u obliku oblica, cjepanica, grana, snopova ili sličnih oblika; drvo u obliku iverja ili sličnih čestica; drvena piljevina te otpaci i ostaci od drva, neovisno o tome jesu li aglomerirani u oblice, brikete, pelete ili slične oblike: – ogrjevno drvo u obliku oblica, cjepanica, grana, snopova ili sličnih oblika).

U pogledu mjera za sprečavanje unošenja u Uniju organizma *Anoplophora glabripennis* (Motschulsky) i njegova širenja unutar Unije trenutno je na snazi Provedbena odluka Komisije (EU) 2015/893 od 9. lipnja 2015. U Odluci se navode mjere za sprečavanje unošenja štetnog organizma u Uniju te u slučaju otkrivanja prisutnosti štetnog organizma mjere koje se moraju poduzeti radi iskorjenjivanja određenog organizma. Također, Odlukom su propisani zahtjevi u pogledu uvoza i premještanja određenog bilja i biljnih proizvoda unutar Unije.

Relevantni dijelovi prethodno navedenih propisa prikazani su u nastavku teksta.

Prilog XI. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2019/2072 – Popis bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta za čiji su unos na područje Unije obvezni fitosanitarni certifikati te onih za koje ti certifikati nisu obvezni.

DIO A.

Popis bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta za čiji su unos na područje Unije u skladu s člankom 72. stavkom 1. Uredbe (EU) 2016/2031 obvezni fitosanitarni certifikati te odgovarajućih trećih zemalja podrijetla ili otpreme

Bilje, biljni proizvodi i drugi predmeti	Oznaka KN i njezin opis iz Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2658/87	Zemlja podrijetla ili otpreme
<i>Acer</i> L., <i>Aesculus</i> L., <i>Alnus</i> L., <i>Betula</i> L., <i>Carpinus</i> L., <i>Cercidiphyllum</i> Siebold & Zucc., <i>Corylus</i> L., <i>Fagus</i> L., <i>Fraxinus</i> L., <i>Koelreuteria</i> Laxm., <i>Platanus</i> L., <i>Populus</i> L., <i>Salix</i> L., <i>Tilia</i> L. i <i>Ulmus</i> L., uključujući drvo koje nije zadržalo svoju prirodnu oblu površinu	<p>Ogrjevno drvo u obliku oblica, cjepanica, grana, snopova ili sličnih oblika; drvo u obliku iverja ili sličnih čestica; drvena piljevina te otpaci i ostaci od drva, neovisno o tome jesu li aglomerirani u oblice, brikete, pelete ili slične oblike: – ogrjevno drvo u obliku oblica, cjepanica, grana, snopova ili sličnih oblika:</p> <p>– – necrnogorično ex 4401 12 00</p> <p>– drvo u obliku iverja ili sličnih čestica:</p> <p>– – necrnogorično: ex 4401 22 00</p> <p>– drvena piljevina te otpaci i ostaci od drva, neaglomerirani:</p> <p>– – drvena piljevina: ex 4401 40 10</p> <p>– – otpaci i ostaci od drva (osim drvne piljevine): ex 4401 40 90</p> <p>Neobrađeno drvo koje nema skinutu koru ili bjeliku i nije grubo učetvoreno:</p> <p>– zaštićeno bojom, lazurom, kreozotom ili drugim sredstvima: – – necrnogorično: ex 4403 12 00</p> <p>Neobrađeno drvo, neovisno ima li skinutu koru ili bjeliku ili je grubo učetvoreno ili ne:</p> <p>– osim drva zaštićenog bojom, lazurom, kreozotom ili drugim sredstvima:</p> <p>– – bukva (<i>Fagus</i> spp.): 4403 93 00 4403 94 00</p> <p>– – breza (<i>Betula</i> spp.):</p>	Treće zemlje za koje je poznato da je u njima prisutan štetni organizam <i>Anoplophora glabripennis</i>

	<p> 4403 95 10 4403 95 90 4403 96 00 – – topola i jasika (<i>Populus</i> spp.): 4403 97 00 – – ostalo: ex 4403 99 00 Cijepani kolci; drveni kolci i stupovi, zašiljeni, ali uzdužno nepiljeni: – necrnogorično: ex 4404 20 00 Necrnogorični drveni željeznički ili tramvajski pragovi: – neimpregnirani: ex 4406 12 00 – ostali (osim neimpregniranih): ex 4406 92 00 Drvo obrađeno po dužini piljenjem ili glodanjem, rezano ili ljušteno, neovisno je li blanžano, brušeno ili spojeno na krajevima ili ne, debljine veće od 6 mm: – – bukva (<i>Fagus</i> spp.): 4407 92 00 – – javor (<i>Acer</i> spp.): 4407 93 10 4407 93 91 4407 93 99 – – jasen (<i>Fraxinus</i> spp.): 4407 95 10 4407 95 91 4407 95 99 – – breza (<i>Betula</i> spp.): 4407 96 10 4407 96 91 4407 96 99 – – topola i jasika (<i>Populus</i> spp.): 4407 97 10 4407 97 91 4407 97 99 – – ostalo: 4407 99 27 </p>	
--	--	--

	<p>4407 99 40 4407 99 90 Listovi za furniranje (uključujući one dobivene rezanjem laminiranog drva nožem), za šperploče ili za slična laminirana drva i ostalo drvo, piljeno po dužini, rezano nožem ili ljušteno, neovisno je li blanžano, brušeno, spojeno ili spojeno na krajevima ili ne, debljine ne veće od 6 mm: ex 4408 90 15 ex 4408 90 35 ex 4408 90 85 ex 4408 90 95 Bačve, kace, vjedra i drugi bačvarski proizvodi te njihovi dijelovi, od drva, uključujući bačvarske duge: ex 4416 00 00 Montažne zgrade od drva: ex 9406 10 00</p>	
<p><i>Acer macrophyllum</i> Pursh, <i>Aesculus californica</i> (Spach) Nutt., <i>Lithocarpus densiflorus</i> (Hook. & Arn.) Rehd. i <i>Taxus brevifolia</i> Nutt.</p>	<p>Ogrjevno drvo u obliku oblica, cjepanica, grana, snopova ili sličnih oblika; drvo u obliku iverja ili sličnih čestica; drvena piljevina te otpaci i ostaci od drva, neovisno o tome jesu li aglomerirani u oblice, brikete, pelete ili slične oblike: – ogrjevno drvo u obliku oblica, cjepanica, grana, snopova ili sličnih oblika: – – crnogorično: ex 4401 11 00 – – necnogorično: ex 4401 12 00 – drvo u obliku iverja ili sličnih čestica: – – crnogorično: ex 4401 21 00 – – necnogorično: ex 4401 22 00 – drvena piljevina te otpaci i ostaci od drva, neaglomerirani: – – drvena piljevina: ex 4401 40 10 – – otpaci i ostaci od drva (osim drvne piljevine): ex 4401 40 90</p>	<p>Sjedinjene Američke Države</p>

	<p>Neobrađeno drvo koje nema skinutu koru ili bjeliku i nije grubo učtvoreno:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zaštićeno bojom, lazurum, kreozotom ili drugim sredstvima: – – crnogorično: <p>ex 4403 11 00</p> <ul style="list-style-type: none"> – – necrnogorično: <p>ex 4403 12 00</p> <p>Neobrađeno drvo koje nema skinutu koru ili bjeliku i nije grubo učtvoreno:</p> <ul style="list-style-type: none"> – osim drva zaštićenog bojom, lazurum, kreozotom ili drugim sredstvima: – – ostalo, crnogorično: <p>ex 4403 25 10</p> <p>ex 4403 25 90</p> <p>ex 4403 26 00</p> <p>Neobrađeno drvo, neovisno ima li skinutu koru ili bjeliku ili je grubo učtvoreno ili ne: – osim drva zaštićenog bojom, lazurum, kreozotom ili drugim sredstvima:</p> <ul style="list-style-type: none"> – – ostalo, necrnogorično: <p>ex 4403 99 00</p> <p>Cijepani kolci; drveni kolci i stupovi, zašiljeni, ali uzdužno nepiljeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> – crnogorični: <p>ex 4404 10 00</p> <ul style="list-style-type: none"> – necrnogorično: <p>ex 4404 20 00</p> <p>Drveni željeznički ili tramvajski pragovi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – neimpregnirani: – – crnogorično: <p>ex 4406 11 00</p> <ul style="list-style-type: none"> – – necrnogorično: <p>ex 4406 12 00</p> <ul style="list-style-type: none"> – ostali (osim neimpregniranih): – – crnogorično: 	
--	---	--

	<p>ex 4406 91 00 -- necrnogorično: ex 4406 92 00 Drvo obrađeno po dužini piljenjem ili glodanjem, rezano ili ljušteno, neovisno je li blanžano, brušeno ili spojeno na krajevima ili ne, debljine veće od 6 mm: – crnogorični: ex 4407 19 10 ex 4407 19 20 ex 4407 19 90 -- javor (<i>Acer</i> spp.): 4407 93 10 4407 93 91 4407 93 99 -- ostalo: ex 4407 99 27 ex 4407 99 40 ex 4407 99 90 Listovi za furniranje (uključujući one dobivene rezanjem laminiranog drva nožem), za šperploče ili za slična laminirana drva i ostalo drvo, piljeno po dužini, rezano nožem ili ljušteno, neovisno je li blanžano, brušeno, spojeno ili spojeno na krajevima ili ne, debljine ne veće od 6 mm: – crnogorični: ex 4408 10 15 ex 4408 10 91 ex 4408 10 98 – ostalo: ex 4408 90 15 ex 4408 90 35 ex 4408 90 85 ex 4408 90 95 Bačve, kace, vjedra i drugi bačvarski proizvodi te njihovi dijelovi, od drva, uključujući bačvarske duge:</p>	
--	---	--

	ex 4416 00 00 Montažne zgrade od drva: ex 9406 10 00	
--	--	--

Provedbena odluka Komisije (EU) 2015/893 – Uvjeti uvoz i premještanje određenog bilja, premještanje određenog drva i određenog drvenog materijala za pakiranje unutar Unije

Članak 1.
Definicije

- (a) „određeno bilje” znači bilje za sadnju čiji promjer stabljike na najdebljem dijelu iznosi 1 cm ili više, osim sjemena, i to vrsta *Acer spp.*, *Aesculus spp.*, *Alnus spp.*, *Betula spp.*, *Carpinus spp.*, *Cercidiphyllum spp.*, *Corylus spp.*, *Fagus spp.*, *Fraxinus spp.*, *Koelreuteria spp.*, *Platanus spp.*, *Populus spp.*, *Salix spp.*, *Tilia spp.* i *Ulmus spp.*
- (b) „određeno drvo” znači drvo u cijelosti ili djelomično proizvedeno od određenog bilja koje ispunjavu sve sljedeće točke:
- i. riječ je o drvu u smislu članka 2. stavka 2. Direktive 2000/29/EZ, osim drvenog materijala za pakiranje, uključujući drvo koje nije zadržalo prirodnu okruglu površinu i
 - ii. navedeno je među opisima u nastavku koji su propisani u Prilogu I. dijelu drugom Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2658/87 (1), kako je glasila 1. siječnja 2015.:

Oznaka KN	Opis
4401 10 00	Ogrjevno drvo u obliku oblica, cjepanica, grana, snopova ili sličnih oblika
4401 22 00	Necrnogorično drvo u obliku iverja ili sličnih čestica
ex 4401 39 80	Drugi otpaci i ostaci od drva, neaglomerirani u oblice, brikete, pelete ili slične oblike
4403 10 00	Neobrađeno drvo, zaštićeno bojom, kreozotom ili drugim sredstvima, neovisno ima li skinutu koru ili bjeliku ili je grubo učtvoreno ili ne
4403 92	Neobrađeno drvo bukve (<i>Fagus spp.</i>), neovisno ima li skinutu koru ili bjeliku ili je grubo učtvoreno ili ne
ex 4403 99	Neobrađeno crnogorično drvo (osim bukve (<i>Fagus spp.</i>), topole (<i>Populus spp.</i>) ili breze (<i>Betula spp.</i>)), neovisno ima li skinutu koru ili bjeliku ili je grubo učtvoreno ili ne
4403 99 10	Neobrađeno drvo topole (<i>Populus spp.</i>), neovisno ima li skinutu koru ili bjeliku ili je grubo učtvoreno ili ne
4403 99 51	Trupci za piljenje od breze (<i>Betula spp.</i>), neovisno imaju li skinutu koru ili bjeliku ili su grubo učtvoreni ili ne
4403 99 59	Neobrađeno drvo breze (<i>Betula spp.</i>), neovisno ima li skinutu koru ili bjeliku ili je grubo učtvoreno ili ne, osim trupaca za piljenje
ex 4404 20 00	Cijepani kolci, osim od crnogoričnog drva; drveni kolci i stupovi, zašiljeni, ali uzdužno nepiljeni
4406	Drveni željeznički ili tramvajski pragovi

4407 92 00	<i>Drvo bukve (Fagus spp.), obrađeno po dužini piljenjem ili glodanjem, rezano ili ljušteno, neovisno je li blanžano, brušeno ili spojeno na krajevima ili ne, debljine veće od 6 mm</i>
4407 93	<i>Drvo javora (Acer spp.), obrađeno po dužini piljenjem ili glodanjem, rezano ili ljušteno, neovisno je li blanžano, brušeno ili spojeno na krajevima ili ne, debljine veće od 6 mm</i>
4407 95	<i>Drvo jasena (Fraxinus spp.), obrađeno po dužini piljenjem ili glodanjem, rezano ili ljušteno, neovisno je li blanžano, brušeno ili spojeno na krajevima ili ne, debljine veće od 6 mm</i>
ex 4407 99	<i>Drvo osim necrnogoričnog drva (osim bukve (Fagus spp.), javora (Acer spp.), jasena (Fraxinus spp.) ili topole (Populus spp.), obrađeno po dužini piljenjem ili glodanjem, rezano ili ljušteno, neovisno je li blanžano, brušeno ili spojeno na krajevima ili ne, debljine veće od 6 mm</i>
4407 99 91	<i>Drvo topole (Populus spp.), obrađeno po dužini piljenjem ili glodanjem, rezano ili ljušteno, neovisno je li blanžano, brušeno ili spojeno na krajevima ili ne, debljine veće od 6 mm</i>
9406 00 20	<i>Montažne zgrade od drva</i>

(c) „određeni drveni materijal za pakiranje” znači materijal za pakiranje djelomično ili u cijelosti proizveden od određenog bilja;
(d) „mjesto proizvodnje” znači mjesto proizvodnje kako je određeno u Međunarodnoj normi za fitosanitarne mjere FAO-a (dalje u tekstu: „ISPM”) br. 5 (1);
(e) „određeni organizam” znači Anoplophora glabripennis (Motschulsky);
(f) „biljka domaćin” znači biljke vrsta navedenih u Prilogu I.

Provedbena odluka Komisije (EU) 2015/893 – Uvjeti za uvoz i premještanje unutar Unije određenog bilja, određenog drva i određenog drvenog materijala za pakiranje iz trećih zemalja za koje je poznato da je štetni organizam prisutan.

Članak 2.
Uvoz određenog bilja

- (a) udovoljava posebnim zahtjevima u pogledu uvoza kako su utvrđeni u točki 1. odjeljka 1.A Priloga II.;
(b) pri ulasku u Uniju pregledalo ga je odgovorno službeno tijelo u skladu s točkom 2. odjeljka 1.A Priloga II. u cilju otkrivanja prisutnosti određenog organizma, pri čemu nisu otkriveni znakovi prisutnosti tog organizma.

Članak 3.
Uvoz određenog drva

Kad je riječ o uvozu iz trećih zemalja za koje je poznato da je u njima prisutan određeni organizam, određeno drvo može se unijeti u Uniju samo ako ispunjava sljedeće uvjete:

- (a) udovoljava posebnim zahtjevima u pogledu uvoza kako su utvrđeni u točkama 1. i 2. odjeljka 1.B Priloga II.;

(b) pri ulasku u Uniju pregledalo ga je odgovorno službeno tijelo u skladu s točkom 3. odjeljka 1.B Priloga II. u cilju otkrivanja prisutnosti određenog organizma, pri čemu nisu otkriveni znakovi prisutnosti tog organizma.

Članak 4.

Premještanje određenog bilja unutar Unije

Određeno bilje podrijetlom s demarkiranih područja uspostavljenih u skladu s člankom 7. može se premještati unutar Unije samo ako ispunjava uvjete utvrđene u točki 1. odjeljka 2.A Priloga II. Određeno bilje koje nije uzgojeno na demarkiranim područjima nego je u takva područja uneseno može se premještati unutar Unije samo ako ispunjava uvjete utvrđene u točki 2. odjeljka 2.A Priloga II. Određeno bilje uvezeno u skladu s člankom 2. iz trećih zemalja za koje je poznato da je u njima prisutan određeni organizam može se premještati unutar Unije samo ako ispunjava uvjete utvrđene u točki 3. odjeljka 2.A Priloga II.

Članak 5.

Premještanje određenog drva i određenog drvenog materijala za pakiranje unutar Unije

Određeno drvo podrijetlom s demarkiranih područja uspostavljenih u skladu s člankom 7. može se premještati unutar Unije samo ako ispunjava uvjete utvrđene u točkama 1., 2. i 3. odjeljka 2.B Priloga II.

Određeno drvo koje je u potpunosti ili djelomično zadržalo svoju okruglu površinu i koje nije uzgojeno na demarkiranim područjima nego je na takva područja uneseno može se premještati unutar Unije samo ako ispunjava odgovarajuće uvjete utvrđene u točkama 1. i 3. odjeljka 2.B Priloga II.

Određeni drveni materijal za pakiranje podrijetlom s demarkiranih područja uspostavljenih u skladu s člankom 7. može se premještati unutar Unije samo ako ispunjava uvjete utvrđene u odjeljku 2.C Priloga II.

Provedbena odluka Komisije (EU) 2015/893 – posebni zahtjevi u pogledu uvoza i uvjeta za premještanja određenog bilja, određenog drva i određenog drvenog materijala za pakiranje u Uniju podrijetlom iz trećih zemalja ili iz demarkiranih područja za koju je poznato da je u njima prisutan štetni organizam *Anoplophora glabripennis* Prilog II.

PRILOG II

1. POSEBNI ZAHTJEVI U POGLEDU UVOZA

Što se tiče uvoza iz trećih zemalja za koje je poznato da je u njima prisutan određeni organizam, određeno bilje može se unijeti u Uniju samo ako ispunjavaju sljedeće uvjete:

A. Određeno bilje

1. Određeno bilje podrijetlom iz trećih zemalja za koje je poznato da je u njemu prisutan određeni organizam mora biti popraćeno certifikatom iz članka 13. stavka 1. točke ii. Direktive 2000/29/EZ u kojem se u rubrici „Dodatna deklaracija” navodi sljedeće:

(a) da je bilje tijekom cijelog svog životnog ciklusa raslo na mjestu proizvodnje koje je registrirala i koje nadzire nacionalna organizacija za zaštitu bilja u zemlji podrijetla te da se to mjesto proizvodnje nalazi na nezaraženom području koje je ta organizacija uspostavila u skladu s odgovarajućim međunarodnim normama za fitosanitarne mjere. U rubriku „mjesto podrijetla” upisuje se naziv tog nezaraženog područja; ili

(b) da je bilje tijekom razdoblja od najmanje dvije godine prije izvoza, ili, kad je riječ o bilju mlađem od dvije godine, tijekom cijelog svojeg životnog ciklusa, raslo na mjestu proizvodnje za koje je utvrđeno da nije zaraženo određenim organizmom u skladu s odgovarajućim međunarodnim normama za fitosanitarne mjere:

i. koje je registrirala i koje nadzire nacionalna organizacija za zaštitu bilja u zemlji podrijetla; i

ii. na kojem se svake godine u odgovarajuće vrijeme provode najmanje dva detaljna pregleda u cilju otkrivanja bilo kakvog znaka prisutnosti određenog organizma, a pri tome nisu pronađeni nikakvi znakovi prisutnosti tog organizma; i

iii. gdje je bilje raslo na mjestu koje je fizički potpuno zaštićeno od unošenja određenog organizma, ili na kojem se provode odgovarajuća preventivna tretiranja i koje je okruženo sigurnosnim područjem polumjera od najmanje 2 km unutar kojeg se svake godine u odgovarajuće vrijeme obavljaju službena istraživanja u cilju otkrivanja prisutnosti ili znakova prisutnosti određenog organizma. U slučaju otkrivanja prisutnosti ili znakova prisutnosti određenog organizma odmah se poduzimaju mjere iskorjenjivanja radi ponovnog uspostavljanja nezaraženog sigurnosnog područja; i

iv. na kojem je neposredno prije izvoza obavljen detaljan službeni pregled pošiljaka bilja u cilju otkrivanja prisutnosti određenog organizma, posebno na stabljikama i granama tog bilja. Taj pregled uključuje uzorkovanje ciljanom destruktivskom metodom. Kad pošiljke uključuju bilje podrijetlom s mjesta koja su u vrijeme njihove proizvodnje bila smještena na sigurnosnom području u kojem je otkrivena prisutnost ili znakovi prisutnosti određenog organizma, uzorkovanje bilja iz te pošiljke destruktivskom metodom provodi se na razini utvrđenoj u tablici u nastavku:

Broj biljaka u seriji	Stupanj uzorkovanja destruktivskom metodom (broj biljaka koje se moraju posjeći)
1 – 4 500	10 % veličine serije
> 4 500	450

ili

(c) da je bilje uzgojeno iz podloga koje ispunjavaju zahtjeve iz točke (b) na koje su cijepljene plemke koje ispunjavaju sljedeće zahtjeve:

i. u vrijeme izvoza promjer cijepljenih plemki na najdebljem dijelu nije veći od 1 cm;

ii. cijepljeno bilje pregledano je u skladu s točkom (b) podtočkom iv.

2. Određeno bilje uvezeno u skladu s točkom 1. detaljno se službeno pregledava na mjestu ulaska ili na odredištu koje je određeno u skladu s Direktivom Komisije 2004/103/EZ (1). Prilikom pregleda primjenjuju se metode kojima se osigurava otkrivanje bilo kakvih znakova prisutnosti određenog organizma, ponajprije na stabljikama i granama biljaka. Taj pregled prema potrebi uključuje uzorkovanje ciljanom destruktivskom metodom.

B. Određeno drvo

1. Određeno drvo, osim drva u obliku ivera, čestica, strugotina, otpada i ostataka, podrijetlom iz trećih zemalja za koje je poznato da je u njemu prisutan određeni organizam mora biti popraćeno certifikatom iz članka 13. stavka 1. točke ii. Direktive 2000/29/EZ u kojem se u rubrici „Dodatna deklaracija” navodi sljedeće:

(a) da drvo potječe s nezaraženih područja koja je uspostavila nacionalna organizacija za zaštitu bilja u zemlji podrijetla u skladu s relevantnim međunarodnim normama za fitosanitarne mjere i za koja se zna da nisu zaražena određenim organizmom. U rubriku „mjesto podrijetla” upisuje se naziv tog nezaraženog područja; ili

(b) da je drvo okorano i prikladno toplinski tretirano kako bi se kroz cijeli profil drveta (uključujući sredinu) postigla temperatura od najmanje 56 °C u trajanju od najmanje 30 minuta bez prestanka. Ako se primjenjuje točka (b), o tome mora postojati dokaz u obliku oznake „HT” stavljene na drvo ili na ambalažu bilo koje vrste u skladu s uobičajenom praksom.

2. Određeno drvo u obliku ivera, čestica, strugotina, otpada i ostataka podrijetlom iz trećih zemalja za koje je poznato da je u njemu prisutan određeni organizam mora biti popraćeno certifikatom iz članka 13. stavka 1. točke ii. Direktive 2000/29/EZ u kojem se u rubrici „Dodatna deklaracija” navodi sljedeće:

(a) da drvo potječe s nezaraženih područja koja je uspostavila nacionalna organizacija za zaštitu bilja u zemlji podrijetla u skladu s relevantnim međunarodnim normama za fitosanitarne mjere i za koja se zna da nisu zaražena određenim organizmom. U rubriku „mjesto podrijetla” upisuje se naziv tog nezaraženog područja; ili
(b) da je drvo okorano i prikladno toplinski tretirano kako bi se kroz cijeli profil drveta (uključujući sredinu) postigla temperatura od najmanje 56 °C u trajanju od najmanje 30 minuta bez prestanka; ili

(c) da je drvo obrađeno u komade debljine i širine do 2,5 cm.

3. Određeno drvo uvezeno u skladu s točkama 1. i 2. detaljno se službeno pregledava na mjestu ulaska ili na odredištu koje je određeno u skladu s Direktivom Komisije 2004/103/EZ.

2. UVJETI ZA PREMJEŠTANJE

A. Određeno bilje

1. Određeno bilje podrijetlom (1) s demarkiranih područja unutar Unije smije se premještati unutar Unije samo ako je popraćeno biljnom putovnicom pripremljenom i izdanom u skladu s Direktivom Komisije 92/105/EEZ (2) i ako je tijekom razdoblja od najmanje dvije godine prije premještanja, ili, kad je riječ o bilju mlađem od dvije godine, tijekom cijelog svojeg životnog ciklusa, raslo na mjestu proizvodnje:

(a) koje je registrirano u skladu s Direktivom Komisije 92/90/EEZ (3); i

(b) na kojem se svake godine u odgovarajuće vrijeme provode najmanje dva detaljna pregleda u cilju otkrivanja bilo kakvog znaka prisutnosti određenog organizma, a pri tome nisu pronađeni nikakvi znakovi prisutnosti određenog organizma; prema potrebi taj pregled uključuje uzorkovanje na stabljikama i granama biljaka ciljanom destrukcijskom metodom; i

(c) gdje je bilje raslo na mjestu:

— koje je fizički potpuno zaštićeno od unošenja određenog organizma; ili

— na kojem se provode odgovarajuća preventivna tretiranja ili na kojemu se prije premještanja za svaku seriju određenog bilja provodi uzorkovanje ciljanom destrukcijskom metodom na razini utvrđenoj u tablici u nastavku i, u svakom slučaju, gdje se unutar polumjera od najmanje 1 km od mjesta proizvodnje svake godine u odgovarajuće vrijeme vrše službena istraživanja u cilju otkrivanja prisutnosti ili znakova prisutnosti određenog organizma, pri čemu nije otkrivena prisutnost ili bilo kakvi znakovi prisutnosti određenog organizma.

Broj biljaka u seriji	Stupanj uzorkovanja destrukcijskom metodom (broj biljaka koje se moraju posjeći)
1 – 4 500	10 % veličine serije
> 4 500	450

Podloge koje ispunjavaju zahtjeve iz prvog stavka ove točke mogu se cijepiti plemkama koje nisu uzgojene u tim uvjetima, ali one ne smiju biti šire od 1 cm na najdebljem dijelu.

2. Određeno bilje koje nije podrijetlom s demarkiranih područja, nego je uneseno u mjesto proizvodnje na takvim područjima, može se premještati unutar Unije pod uvjetom da to mjesto proizvodnje ispunjava zahtjeve utvrđene u točki 1. podtočki (c) i samo ako je bilje popraćeno biljnom putovnicom pripremljenom i izdanom u skladu s Direktivom 92/105/EEZ.

3. Određeno bilje uvezeno iz trećih zemalja za koje je poznato da je u njemu prisutan određeni organizam u skladu s odjeljkom 1.A može se premještati unutar Unije samo ako je popraćeno biljnom putovnicom pripremljenom i izdanom u skladu s Direktivom 92/105/EEZ.

B. Određeno drvo

1. Određeno drvo, osim drva u obliku iverja, čestica, strugotina, otpada i ostataka, podrijetlom iz demarkiranih područja ili određeno drvo koje je u potpunosti ili djelomično zadržalo svoju okruglu površinu i koje nije uzgojeno na tim područjima nego je na njih uneseno može se premještati unutar Unije samo ako je popraćeno biljnom putovnicom pripremljenom i izdanom u skladu s Direktivom 92/105/EEZ. Ta se biljna putovnica izdaje samo ako predmetno drvo ispunjava sve sljedeće zahtjeve:

(a) okorano je; i

(b) prikladno je toplinski tretirano kako bi se kroz cijeli profil drveta (uključujući sredinu) postigla temperatura od najmanje 56 °C u trajanju od najmanje 30 minuta bez prestanka. O tome mora postojati dokaz u obliku oznake „HT” stavljene na drvo ili na ambalažu bilo koje vrste u skladu s uobičajenom praksom.

2. Određeno drvo u obliku ivera, čestica, strugotina, otpada i ostataka podrijetlom s demarkiranih područja može se premještati unutar Unije samo ako je popraćeno biljnom putovnicom pripremljenom i izdanom u skladu s Direktivom 92/105/EEZ i ispunjava jedan od sljedećih uvjeta:

(a) okorano je i prikladno toplinski tretirano kako bi se kroz cijeli profil drveta (uključujući sredinu) postigla temperatura od najmanje 56 °C u trajanju od najmanje 30 minuta bez prestanka; ili

(b) obrađeno je u komade debljine i širine do 2,5 cm.

3. Ako u slučajevima iz točaka 1. ili 2. na demarkiranom području nisu dostupni pogoni za tretiranje ili preradu, određeno drvo može se uz službenu kontrolu i u zatvorenim uvjetima, kako bi se osigurala nemogućnost širenja određenog organizma, premjestiti u pogon najbliži demarkiranom području kako bi se odmah provelo tretiranje ili prerada u skladu s tim točkama. L 146/24 HR Službeni list Europske unije 11.6.2015. Otpad koji nastane tijekom provedbe točaka 1. i 2. zbrinjava se uz osiguravanje nemogućnosti širenja određenog organizma izvan demarkiranog područja. U cilju otkrivanja prisutnosti određenog organizma nadležno službeno tijelo u odgovarajuće vrijeme provodi intenzivno praćenje s pomoću pregleda biljaka domaćina u polumjeru od najmanje 1 km od tog pogona za tretiranje ili preradu.

C. Određeni drveni materijal za pakiranje

Određeni drveni materijal za pakiranje podrijetlom s demarkiranih područja može se premještati unutar Unije samo ako ispunjava sljedeće uvjete:

(a) podvrgnut je jednom od odobrenih tretmana kako su utvrđeni u Prilogu I. Međunarodnoj normi za fitosanitarne mjere FAO-a br. 15 (1) o reguliranju drvenog materijala za pakiranje u međunarodnoj trgovini; i

(b) nosi oznaku u skladu s Prilogom II. toj Međunarodnoj normi kojom se potvrđuje da je taj drveni materijal za pakiranje podvrgnut odobrenom fitosanitarnom tretmanu u skladu s tom normom.

Ako na demarkiranom području nisu dostupni pogoni za tretiranje, određeni drveni materijal za pakiranje može se uz službenu kontrolu i u zatvorenim uvjetima, kako bi se osigurala nemogućnost širenja određenog organizma, premjestiti u pogon za tretiranje najbliži demarkiranom području kako bi se odmah provelo tretiranje i označavanje u skladu s točkama (a) i (b).

Otpad koji nastane tijekom provedbe ove točke zbrinjava se uz osiguravanje nemogućnosti širenja određenog organizma izvan demarkiranog područja.

U cilju otkrivanja prisutnosti određenog organizma nadležno službeno tijelo u odgovarajuće vrijeme provodi intenzivno praćenje s pomoću pregleda biljaka domaćina u polumjeru od najmanje 1 km od pogona za tretiranje.

4. ŠTETNI ORGANIZAM

4.1. Taksonomija

Vrsta: *Anoplophora glabripennis* (Motschulsky, 1853)

Rod: *Anoplophora*

Porodica: *Cerambycidae*

Red: *Coleoptera*

Razred: *Insecta*

Koljeno: *Arthropoda*

Carstvo: *Animalia*

EPPO kod: ANOLGL

4.2. Domaćini

Biljke domaćini strizibube zvjezdano nebo navedene su u Prilogu I ovog plana.

4.3. Rasprostranjenost

Štetni organizam zvjezdano nebo *Anoplophora glabripennis* je kukac koji pripada u skupinu strizibuba (*Coleoptera*, *Cerambycidae*) a prema porijeklu često ju nazivamo i azijskom strizibubom zbog prirodne rasprostranjenosti primarno na području NR Kine, DNR Koreje, Južne Koreje i Tajvana. Osim toga, primjerci su zabilježeni u Japanu, ali se ne smatraju da su se udomaćili i uspostavili populaciju. Ova strizibuba službeno je otkrivena 1996 u SAD_u od kuda se proširila u nekoliko saveznih država te u Kanadi. Također je 2015. i 2016. godine pronađena u Libanonu. Prema EPPO Global Database strizibuba zvjezdano nebo je otkrivena u devet europskih zemalja na više različitih lokacija. U Europi potvrđeni su nalazi strizibube zvjezdano nebo u Austriji, Finskoj, Francuskoj, Njemačkoj, Italiji, Crnoj Gori, Švicarskoj, Nizozemskoj i Velikoj Britaniji. Zabilježene su velike štete izvan prirodnog područja rasprostranjenosti kao što su SAD, Austrija, Francuska, Njemačka, Italija i Švicarska što potvrđuje mogućnost da se štetni organizam može udomaći i na području Republike Hrvatske.

Rasprostranjenost strizibube zvjezdano nebo prikazana je u Prilogu II. ovog plana.

4.4. Opis

Strizibuba zvjezdano nebo relativno je prepoznatljiv kukac. Morfološka obilježja već na prvi pogled upućuju da pripada porodici strizibuba, odrasli oblici imaju izduženo tijelo i dugačka ticala, tipično za tu skupinu kukaca. Dužine su 17-39 mm, međutim većina jedinki se nalazi u rasponu od 20-35 mm (EPPO standard PM 7/149) sjajno crne boje sa karakterističnim bijelim pjegama na pokrildu. Ličinka je apodna kremasto bijele boje duljine do 60 mm. Tek ispiljene ličinke hrane se i razvijaju ispod kore, kasnije se ubušuju dublje u drvo gdje praveći hodnike i

izbacivanjem piljevine predstavljaju pouzdan simptom napada. Razvoj kukca traje od jaja do odraslog oblika može trajati od jedne do dvije godine.

4.5. Simptomi napada strizibube zvjezdano nebo

Karakteristični okrugli izlazni otvori, piljevina i hodnici su pouzdan simptom napada štetnog organizma zvjezdano nebo *A. glabripennis* na napadnutim stablima. Piljevina može biti na deblu, na mjestima račvanja granama i oko bazalnog djela stabla u predjelu korjenova vrata. Stadij imaga pravi okrugle izlazne otvore promjera 1-1,5 cm i to 25 cm iznad mjesta gdje je ženka leglicom položila jaja što može predstavljati još jedan karakteristični simptom napada *A. glabripennis*. Većina simptoma ima tendenciju detektiranja na visini od 1,5 m iznad tla do sredine krošnje napadnutog stabla. Jaka oštećenja uzrokovana ALB-om uglavnom su posljedica aktivnosti hranjenja ličinki unutar drva, koji u početku oslabljuju, a u mnogim slučajevima i uzrokuju propadanje i sušenje napadnutog stabla. Stadij imaga nakon izlaska odlazi u krošnju na regeneracijsku ishranu lišćem, lisnim peteljka i mladom korom što je također simptom napada ove strizibube. Odrasli oblik duljine su oko 17 mm a ženke 39 mm sjajno crne boje sa karakterističnim bijelim pjegama na pokrildu. Ličinka je apodna kremasto bijele boje duljine do 60 mm. Tek ispiljene ličinke hrane se i razvijaju ispod kore, kasnije se ubušuju dublje u drvo gdje praveći hodnike i izbacivanjem piljevine predstavljaju pouzdan simptom napada. Početni napad štetnika vrlo teško pravovremeno otkrijemo odnosno simptomi se najčešće vide tek kad drveće počne pokazivati znakove propadanja.

4.6. Širenje

Životni ciklus strizibube zvjezdano nebo karakterističan je za tu skupinu kukaca. Prezimljuje u fazi ličinki različitih razvojnih stadija u drvu. Nakon razvojnog stadija kukuljice, iz zaraženog stabla izlaze odrasli oblici. Odrasli oblici javljaju se od kasnog proljeća do početka jeseni. Prema dostupnim podacima, let strizibube traje od svibnja od listopada, a nakon izlaska srednji životni vijek imaga traje otprilike mjesec dana iako preživljavanje odraslih oblika može trajati i dulje bez značajnih razlika između mužjaka i ženki. Prema podacima iz Italije (Faccoll i sur. 2015.) u talijanskim klimatskim uvjetima 90% imaga izlazi krajem svibnja praćeno u razdoblju od 2010-2012. godine. Odrasle ženke tjedan dana nakon kopulacije polažu jaja u deblo ili glavne grane i ono traje cijeli život ženke. Životni ciklus strizibube zvjezdano nebo može trajati između jedne i tri godine ovisno o klimatskim uvjetima, a su moguća su preklapanja generacija čak i u istom stablu. Let strizibube ovisi o rasporedu i dostupnosti biljaka domaćina. Međutim nije zabilježeno da zvjezdano nebo leti na velike udaljenosti, u prirodnim uvjetima i pod pretpostavkom da su dostupne biljke domaćini maksimalna godišnja aktivna stopa širenja je do 300 metara iako se neke jedinice mogu kretati dalje od 2000 m (Favaro i sur., 2015).

Rizik prijenosa strizibube zvjezdano nebo na veće udaljenosti predstavlja zaraženi sadni materijal te češće transportom drvenog materijala za pakiranje (DMP) iz NR Kine i zemalja Dalekog istoka. Drveni materijal za pakiranje jesu drvo i proizvodi od drva, isključujući proizvode od papira, koji se koriste za pakiranje, podupiranje, učvršćivanje, zaštitu ili prijevoz bilo koje vrste robe, što obuhvaća gajbe, kutije, sanduke za pakiranje, potporno drvo, palete,

bubnjeve za kablove, kaleme, okvire, nosače, pregrade, obloge i druge proizvode, osim onih koji su izrađeni od netretiranog drva tanjeg od 6 mm.

5. NADZOR STRIZIBUBE ZVJEZDANO NEBO U HRVATSKOJ

Strizibuba zvjezdano nebo prati se svake godine u okviru programa posebnog nadzora. Prijedlog Programa nadzora za svaku godinu izrađuju HAPIH – CZB i HŠI, a odobrava ga MP – SFP. Program nadzora se prijavljuje za sufinanciranje od strane Europske komisije prema propisanom postupku. HAPIH – CZB i HŠI svake godine MP-u dostavljaju prijedlog Programa nadzora najkasnije do 31. siječnja. MP analizira i procjenjuje prijedlog te isti službeno odobrava.

Broj vizualnih pregleda, uzoraka i laboratorijskih testiranja predlažu HAPIH – CZB i HŠI. Brojeve pregleda, uzoraka i testiranja odobrava MP – SFP.

Nadležnost u provedbi vizualnih pregleda u Programu nadzora raspoređena je između provoditelja. Nadležnost je prikazana u Tablici 1.

Tablica 1. Predmet nadzora i provoditelji nadzora strizibube zvjezdano nebo u Hrvatskoj.

Predmet nadzora	Nadležnost
Biljke domaćini na javnim površinama	HAPIH - CZB
Biljke domaćini u vrtim centrima i rasadnicima	HAPIH - CZB
Biljke domaćini u šumama i na šumskim zemljištima	HŠI
Specijalizirani subjekti koji proizvode, unose ili uvoze biljke domaćine, DMP	DIRH - SFI

6. POSTUPAK U SLUČAJU KRIZNE SITUACIJE

6.1. Uloge i odgovornosti

Uloge i odgovornosti dionika obuhvaćenih ovim kriznim planom prikazane su u Tablici 2.

Tablica 2. Uloge i odgovornosti nadležnih tijela i drugih dionika u slučaju krizne situacije u biljnom zdravstvu.

Tijelo / dionik	Nadležnost / odgovornost
MP	<p>Izrađuje, odobrava i ažurira ovaj krizni plan</p> <p>Organizira i koordinira odgovor na kriznu situaciju</p> <p>Određuje i odobrava mjere koje se poduzimaju</p> <p>Obavještava i izvještava Europsku komisiju</p>

	<p>Obavještava specijalizirane subjekte o nalazu i mjerama koje se poduzimaju</p> <p>Obavještava javnost o nalazu i mjerama koje se poduzimaju</p> <p>Izrađuje popis specijaliziranih subjekata kod kojih se poduzimaju krizne mjere</p> <p>Nalaže izradu analize rizika</p> <p>Određuje i uspostavlja demarkirano područje</p> <p>Donosi odluku o demarkiranom području</p> <p>Donosi akcijski plan za suzbijanje štetnog organizma u slučaju prisutnosti i nakon laboratorijske potvrde</p> <p>Organizira interno osposobljavanje</p> <p>Određuje daljnje aktivnosti koje treba poduzeti i odobrava planove</p>
DIRH	<p>Obavlja vizualne preglede i uzima uzorke</p> <p>Nalaže provedbu fitosanitarnih mjera</p> <p>Kontrolira provedbu fitosanitarnih mjera</p> <p>Obavlja nadzor u demarkiranom području</p> <p>Prati usklađenost specijaliziranih subjekata s posebnim mjerama</p> <p>Osigurava pristup prostorima, bilju i biljnim proizvodima kod specijaliziranih subjekata i osoba koje nisu specijalizirani subjekti</p> <p>Izvještava MP o prisutnosti, pojavi i širenju štetnog organizma</p> <p>Sudjeluje u izradi akcijskog plana</p> <p>Provodi službene kontrole kod specijaliziranih subjekata</p> <p>Organizira interno osposobljavanje</p>
HAPIH	<p>Obavlja laboratorijske analize i testiranja bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta</p> <p>Obavlja vizualne preglede i uzima uzorke</p> <p>Pruž znanstvenu i stručnu podršku MP-u pri izradi kriznog i akcijskog plana</p> <p>Pruž znanstvenu i stručnu podršku MP-u pri izradi prijedloga fitosanitarnih mjera</p> <p>Razrađuje, predlaže i daje stručna mišljenja MP-u</p> <p>Izrađuje analizu rizika od štetnog organizma</p> <p>Izvještava MP i DIRH o prisutnosti, pojavi i širenju štetnog organizma</p> <p>Sudjeluje u stručnom usavršavanju fitosanitarnih inspektora</p> <p>Sudjeluje u stručnom usavršavanju djelatnika stručnih službi</p> <p>Sudjeluje u stručnom usavršavanju specijaliziranih subjekata i osoba koje nisu specijalizirani subjekti</p>
HŠI	<p>Obavlja vizualne preglede i uzima uzorke</p> <p>Pruž znanstvenu i stručnu podršku MP-u pri izradi kriznog i akcijskog plana</p> <p>Pruž znanstvenu i stručnu podršku MP-u pri izradi prijedloga fitosanitarnih mjera</p> <p>Razrađuje, predlaže i daje stručna mišljenja MP-u</p>

	Izrađuje analize rizika od štetnog organizma Izvještava MP i DIRH o prisutnosti, pojavi i širenju štetnog organizma Sudjeluje u stručnom usavršavanju fitosanitarnih i šumarskih inspektora Sudjeluje u stručnom usavršavanju djelatnika stručnih službi u području šumarstva Sudjeluje u stručnom usavršavanju specijaliziranih subjekata i osoba koje nisu specijalizirani subjekti
--	---

6.2. Postupak u slučaju nalaza

U slučaju pozitivne analize kojom se potvrđuje nalaz strizibube zvjezdano nebo - *Anoplophora glabripennis* na području Republike Hrvatske, rukovoditelj laboratorija u kojem je provedena analiza o tome obavještava nadređene, usmeno i/ili e-poštom. Daljnja procedura obavještavanja nadležnih tijela odvija se po proceduri opisanoj u daljnjem tekstu eGOP.

6.3. Obavještavanje nadležnih tijela

Obavijest o nalazu strizibube zvjezdano nebo šalje se e-poštom u MP – SFP, DIRH – SFI te po potrebi u HŠI ili HAPIH – CZB. Obavijest sadrži zapisnik o sakupljanju uzorka te predmetno izvješće o laboratorijskoj analizi. Obavijest šalje institucija (tijelo) u kojoj je provedena laboratorijska analiza. Obavijest se šalje u roku od najviše 48 sati nakon potvrđenog pozitivnog nalaza štetnog organizma.

Obavijest o nalazu šalje se obavezno na slijedeće adrese:

- Adresa e-pošte načelnika Sektora fitosanitarne politike;
- Adresa e-pošte rukovoditelja Službe za biljno zdravlje;
- Adresa e-pošte načelnika Sektora za nadzor poljoprivrede i fitosanitarni nadzor, DIRH;
- Adresa e-pošte fitosanitarnog inspektora odgovornog za područje na kojem je štetni organizam nađen;
- Adresa e-pošte koordinatora programa posebnog nadzora u koji je uključen strizibube zvjezdano nebo.

Obavijest se prema potrebi može poslati i na druge adresate.

6.4. Obavještavanje Europske komisije

Europska komisija i države članice obavještavaju se o nalazu putem aplikacije EUROPHYT – Outbreaks. Obavijest izrađuje i šalje MP – SFP. Obavijest se šalje u roku od najviše sedam dana nakon službene dojava o pozitivnom nalazu štetnog organizma.

Obavijest se ažurira sukladno razvoju situacije, prema pravilima izvještavanja u sustavu EUROPHYT – Outbreaks. Obavijesti ažurira i šalje MP – SFP.

6.5. Obavješćavanje posjednika bilja

O pozitivnom nalazu obavještava se posjednik bilja (dotični specijalizirani subjekt ili osoba koja nije specijalizirani subjekt), u roku od 48 sati nakon službene dojava o pozitivnom nalazu štetnog organizma. Obavijest šalje DIRH – SFI.

U slučaju potvrde/prisutnosti strizibube zvjezdano nebo na rastućim biljkama domaćinima u voćnjaku, šumi, javnim površinama ili vrtovima, MP SFP utvrđuje demarkirano područje koje se sastoji od:

- zaraženo područje oko svake biljke radijusa od najmanje 100 m
- sigurnosno područje široko je najmanje 2 km od zaraženog područja

Na demarkiranom području provode se fitosanitarne mjere s ciljem iskorjenjivanja štetnog organizma u zaraženom području i sprječavanja daljnjeg širenja strizibube zvjezdano nebo (sigurnosno područje) te traženja mogućih neotkrivenih žarišta

6.6. Mjere koje se odmah provode

Na bilju, biljnom proizvodu ili drugom nadziranom predmetu odmah se provode mjere kojima se učinkovito sprječava širenje strizibube zvjezdano nebo, te kojima se štetni organizam učinkovito uništava. Mjere propisuje DIRH – SFI. O mjerama koje bi bilo uputno provesti DIRH – SFI može zatražiti stručno mišljenje od HAPIH – CZB-a i/ili HŠI-a.

Fitosanitarne mjere koje se odmah provode za cilj imaju učinkovito spriječiti širenje, uništiti i iskorijeniti strizibubu zvjezdano nebo. Mjere koje se odmah provode mogu uključiti:

1. Hitna sječa zaraženog bilja i bilja sa simptomima zaraze navedenim organizmom te potpuno uklanjanje njihova korijenja ako su ispod vrata korijena zaražene biljke pronađeni larvalni hodnici. U slučajevima kada je zaraženo bilje otkriveno izvan razdoblja leta određenog organizma, sječa bilja i uklanjanje korijenja provode se prije početka sljedećeg razdoblja leta;
2. Sječa sveg navedenog bilja unutar polumjera od 100 m oko zaraženog bilja i pregled tog navedenog bilja u cilju otkrivanja znakova zaraze, u iznimnim slučajevima, ako nadležno službeno tijelo zaključi da takva sječa nije primjerena zbog posebne društvene, kulturne ili ekološke vrijednosti bilja, pojedinačni i redoviti detaljni pregledi radi otkrivanja bilo kakvih znakova zaraze svog određenog bilja unutar određenog polumjera koje se neće sjeći te istovrsne mjere za sprečavanje svakog mogućeg širenja određenog organizma s tog bilja.
3. Prema potrebi, uklanjanje, pregled i sigurno odlaganje bilja posječenog u skladu s točkama 1. i 2. i njihova korijenja te pregled i odlaganje drugih biljnih proizvoda i drvenog materijala za pakiranje, poduzimanje svih potrebnih mjera opreza radi sprečavanja širenja određenog organizma tijekom i nakon sječe. Posječeno bilje se

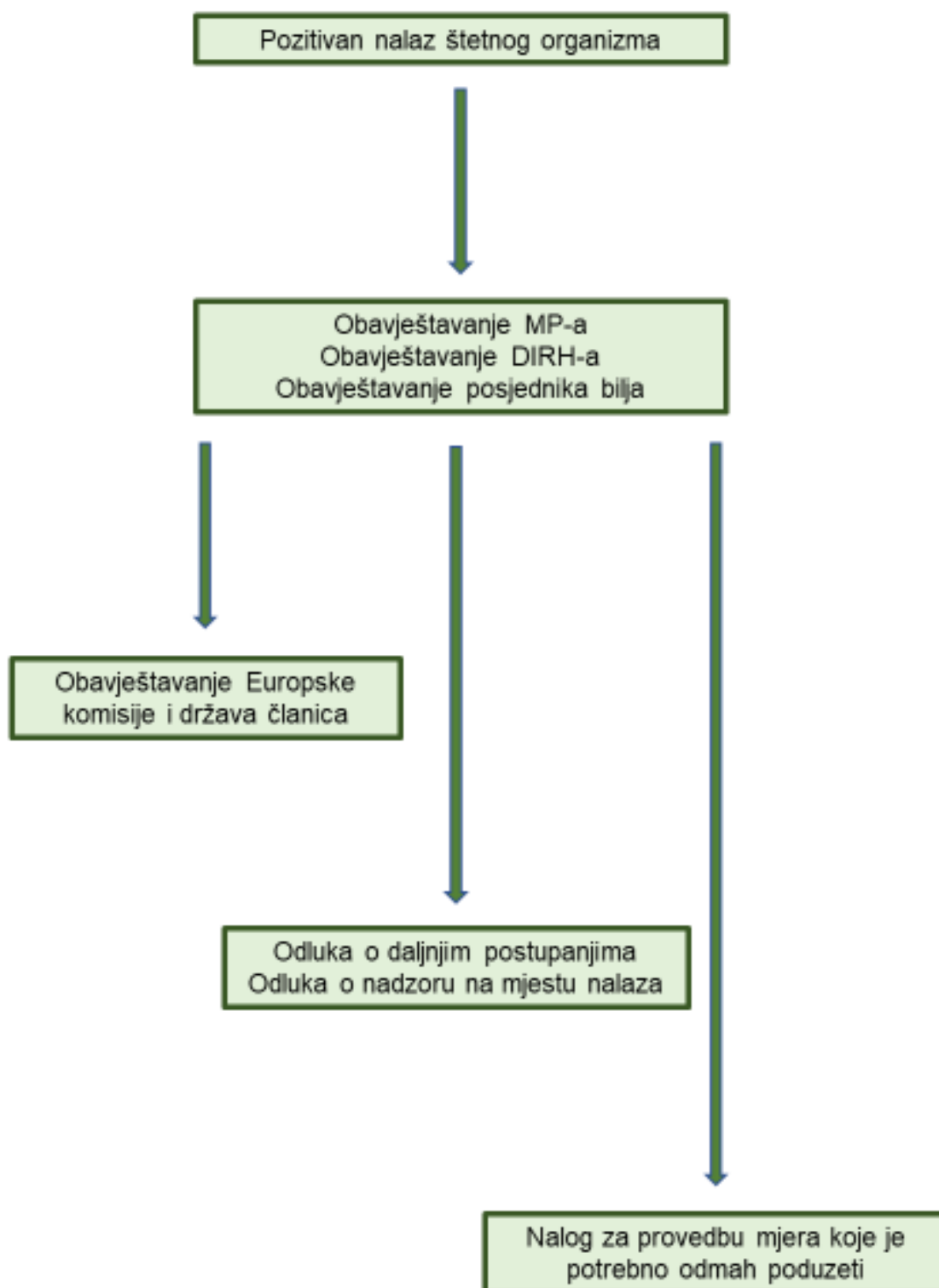
-sječka (cijepanje na dimenzije ne veće od 25 mm u debljini i širini)

- spaljuje na licu mjesta ili ako nije moguće onda u nekoj od spalionica. Prijevoz takvog materijala treba biti pod službenim nadzorom (DIRH FI)

4. Zabrana svakog premještanja potencijalno zaraženog materijala s demarkiranog područja;

5. Utvrđivanje izvora zaraze i podrijetla bilja i drva povezanog sa slučajem zaraze u najvećoj mogućoj mjeri te pregled bilja i drva u cilju pronalaska znakova zaraze. Taj pregled uključuje uzorkovanje ciljanom destrukcijskom metodom;
6. Prema potrebi, zamjena navedenog bilja drugim biljem;
7. Zabrana sadnje novog bilja domaćina na otvorenome na području nalaza štetnog organizma;
8. DMP se može premještati samo ako je tretiran i označen u skladu sa ISPM 15. Ukoliko u demarkiranom području nema dostupnih objekata za tretiranje, onda se takav DMP može se premjestiti pod službenim nadzorom i pod zatvorenim uvjetima na takav način da se spriječi širenje štetnog organizma, u najbliži pogon za tretman izvan demarkiranog područja kako bi se osiguralo trenutno tretiranje i označavanje.
9. Intenzivno praćenje u cilju utvrđivanja prisutnosti određenog organizma na biljkama domaćinima, a posebno na sigurnosnom području, koje uključuje najmanje jednu inspekciju godišnje s pomoću tehnika kojima se može otkriti zaraza na visini krošnje. Prema potrebi, nadležno službeno tijelo provodi uzorkovanje ciljanom destrukcijskom metodom;
10. Aktivnosti za podizanje razine svijesti javnosti u pogledu prijetnje koju predstavlja taj organizam i mjere donesene za sprečavanje njegova unošenja u Uniju i širenja unutar Unije.
11. Prema potrebi, posebne mjere za rješavanje svih iznimnih situacija ili komplikacija za koje se opravdano smatra da mogu spriječiti, omesti ili odgoditi iskorjenjivanje, a posebno onih koje su povezane s dostupnošću i prikladnim iskorjenjivanjem svog zaraženog bilja ili bilja za koje se sumnja da je zaraženo, bez obzira na njegovu lokaciju, javno ili privatno vlasništvo te osobu ili subjekt koji je za njih odgovoran;
12. Sve druge mjere kojima se može doprinijeti iskorjenjivanju navedenog organizma, uzimajući u obzir ISPM br. 9 i primjenjujući integriran pristup u skladu s načelima određenima u ISPM-u br. 14.

Provedbu mjera nadzire DIRH – SFI.

Slika 1. Shematski prikaz postupaka nakon nalaza štetnog organizma (6.2. – 6.6.).

6.7. Nadzor na mjestu nalaza

Nakon pozitivnog nalaza, MP – SFP nalaže provedbu dodatnog nadzora u području u kojem je zabilježen pozitivan nalaz. Dodatni nadzor ima za cilj utvrditi:

1. Razmjere raširenosti štetnog organizma;
2. Ukoliko je moguće, porijeklo zaraze;
3. Broj biljaka domaćina u području u kojem je zabilježen pozitivan nalaz.

Način provedbe dodatnog nadzora izrađuje HAPIH – CZB i/ili HŠI, a prihvaća MP – SFP. U dodatnom nadzoru sudjeluju HAPIH – CZB i/ili HŠI, DIRH – SFI te prema potrebi MP – SFP. Ljudske, materijalne i tehničke resurse za provedbu dodatnog nadzora dužni su osigurati provoditelji iz vlastitih sredstava. Dodatni nadzor organizira se i počinje provoditi u roku od najviše dva tjedna nakon službene dojava o pozitivnom nalazu štetnog organizma. Trajanje dodatnog nadzora je vremenski različito, ovisno o situaciji. Trajanje predlažu HAPIH – CZB i/ili HŠI.

U okviru dodatnog nadzora bilježi se sljedeće:

- a) broj i lokacije otkrića prisutnosti strizibube zvjezdano nebo, uključujući karte generirane u aplikaciji MOBIDI – PEST ili drugim prikladnim geolokacijskim alatom;
- b) broj i lokacije biljaka domaćina koje pokazuju simptome, uključujući karte generirane u aplikaciji MOBIDI – PEST ili drugim prikladnim geolokacijskim alatom;
- c) broj i lokacije biljaka domaćina, uključujući karte generirane u aplikaciji MOBIDI – PEST ili drugim prikladnim geolokacijskim alatom;

O dodatnom nadzoru sastavlja se izvješće koje se dostavlja u MP – SFP i DIRH – SFI u roku od najviše dva tjedna nakon rezultata posljednje laboratorijske analize uzorka sakupljenog u okviru dodatnog nadzora.

6.8. Obavješćavanje javnosti

Obavješćavanje javnosti provodi se kroz objave i obavijesti na mrežnim stranicama nadležnih tijela. Objave uključuju obavijesti o nalazu štetnog organizma i mjerama koje se provode i koje su obavezne za provedbu, zaduženjima, aktualnoj situaciji i drugim temama vezanima uz nalaz štetnog organizma. Cilj je postići da što više ljudi budu svjesni postojećeg rizika i kako bi se postigao propisani cilj, iskorjenjivanje štetnog organizma zvjezdano nebo te bi se time spriječile ekološke i gospodarske štete koje mogu nastati u parkovima, drvoredima, voćnjacima, šumama, i drugom javnom zelenilu.

Objave uključuju i objave relevantnih akata i dokumenata, poput odluke o demarkiranim područjima, naredbe o suzbijanju štetnog organizma, akcijskog plana, edukativnih i drugih materijala. Objave se objavljuju na:

1. Internet stranici Ministarstva poljoprivrede (<https://poljoprivreda.gov.hr/>);
2. Internet stranici Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu (<https://www.hapih.hr/>);

3. Internet stranici Hrvatskog šumarskog instituta (<https://www.sumins.hr/>);
4. Internet stranici Hrvatskih šuma (<https://www.hrsume.hr/index.php/hr/>);
5. Internet stranici Uprave za stručnu podršku razvoju poljoprivrede (<https://www.savjetodavna.hr>).

Za objavu materijala na dotičnim internet stranicama zadužene su odgovorne osobe dotičnih institucija (tijela).

Osim objavama na internet stranicama, obavješćavanje javnosti provodi se kroz druge pisane i telekomunikacijske medije, sukladno potrebi, prilikama, mogućnostima i interesu.

6.9. Obavješćavanje specijaliziranih subjekata

Specijalizirani subjekti obavješćavaju se na isti način kao što se obavješćava javnost, kako je prethodno opisano.

Specijalizirani subjekti kod kojih strizibuba zvjezdano nebo predstavlja rizik obavješćavaju se o nalazu štetnog organizma zasebno, putem e-pošte. Obavijest šalje MP – SFP. Popis specijaliziranih subjekata s rizikom izrađuje se na temelju Službenog registra specijaliziranih subjekata. Popis izrađuje MP – SFP. Popis se izrađuje u roku o najviše mjesec dana nakon službene dojava o pozitivnom nalazu štetnog organizma.

Popis se dijeli s HAPIH – CZB-om, HŠI-om i DIRH – SFI-om. Nadzor specijaliziranih subjekata s rizikom provodi se sukladno predmetnom akcijskom planu i/ili programu posebnog nadzora za tekuću ili slijedeću godinu i/ili programu službenih kontrola za tekuću ili iduću godinu.

6.10. Analiza rizika

U slučaju nalaza štetnog organizma, MP – SFP može zatražiti izradu procjene rizika od dotičnog štetnog organizma za područje Republike Hrvatske. Procjenu rizika izrađuje HAPIH – CZB, uz sudjelovanje HŠI-a u specifičnim pitanjima vezanima uz šume i šumarstvo. Procjena rizika izrađuje se u roku od najviše dva mjeseca nakon naloga MP – SFP-a.

6.11. Uspostava demarkiranog područja

U slučaju nalaza štetnog organizma, MP – SFP odlučuje o hoće li se uspostaviti demarkirano područje. Odluka o uspostavi demarkiranog područja donosi se u roku od najviše mjesec dana nakon što je pozitivan nalaz dostavljen MP – SFP-u. Odluka o uspostavi demarkiranog područja može biti slijedeća:

1. Uspostavlja se demarkirano područje
2. Ne uspostavlja se demarkirano područje

Stručno mišljenje o potrebi uspostavljanja demarkiranog područja MP – SFP može zatražiti od HAPIH – CZB-a i/ili HŠI-a.

Demarkirano područje obuhvaća područje u kojem je otkrivena prisutnost strizibube zvjezdano nebo („zaraženo područje”), i područje koje okružuje zaraženo područje („sigurnosno područje”).

Zaraženo područje obuhvaća područje polumjera 100 m od krajnjih točaka pozitivnih nalaza štetnog organizma. Na temelju krajnjih točaka derivira se kružnica. Zaraženo područje može biti i drugačijeg oblika, ovisno o situaciji. Zaraženo područje može obuhvaćati i administrativnu jedinicu. O prijedlogu veličine i forme zaraženog područja MP – SFP može zatražiti stručno mišljenje od HAPIH – CZB-a i/ili HŠI-a.

Sigurnosno područje široko je od 2 km u polumjeru od granice zaraženog područja. Sigurnosno područje može biti različitog oblika, ovisno o situaciji. O prijedlogu veličine i forme sigurnosnog područja MP – SFP može zatražiti stručno mišljenje od HAPIH – CZB-a i/ili HŠI-a.

6.12. Određivanje i izrada demarkiranog područja

Nacrt demarkiranog područja izrađuje MP – SFP korištenjem aplikacije MOBIDI – PEST i drugih alata po potrebi. Nacrt demarkiranog područja izrađuje se u roku od najviše mjesec dana od posljednje obavijesti o pozitivnom nalazu štetnog organizma tijekom nadzora na mjestu nalaza. Nacrt demarkiranog područja prihvaća MP – SFP.

6.13. Odluka o određivanju demarkiranih područja

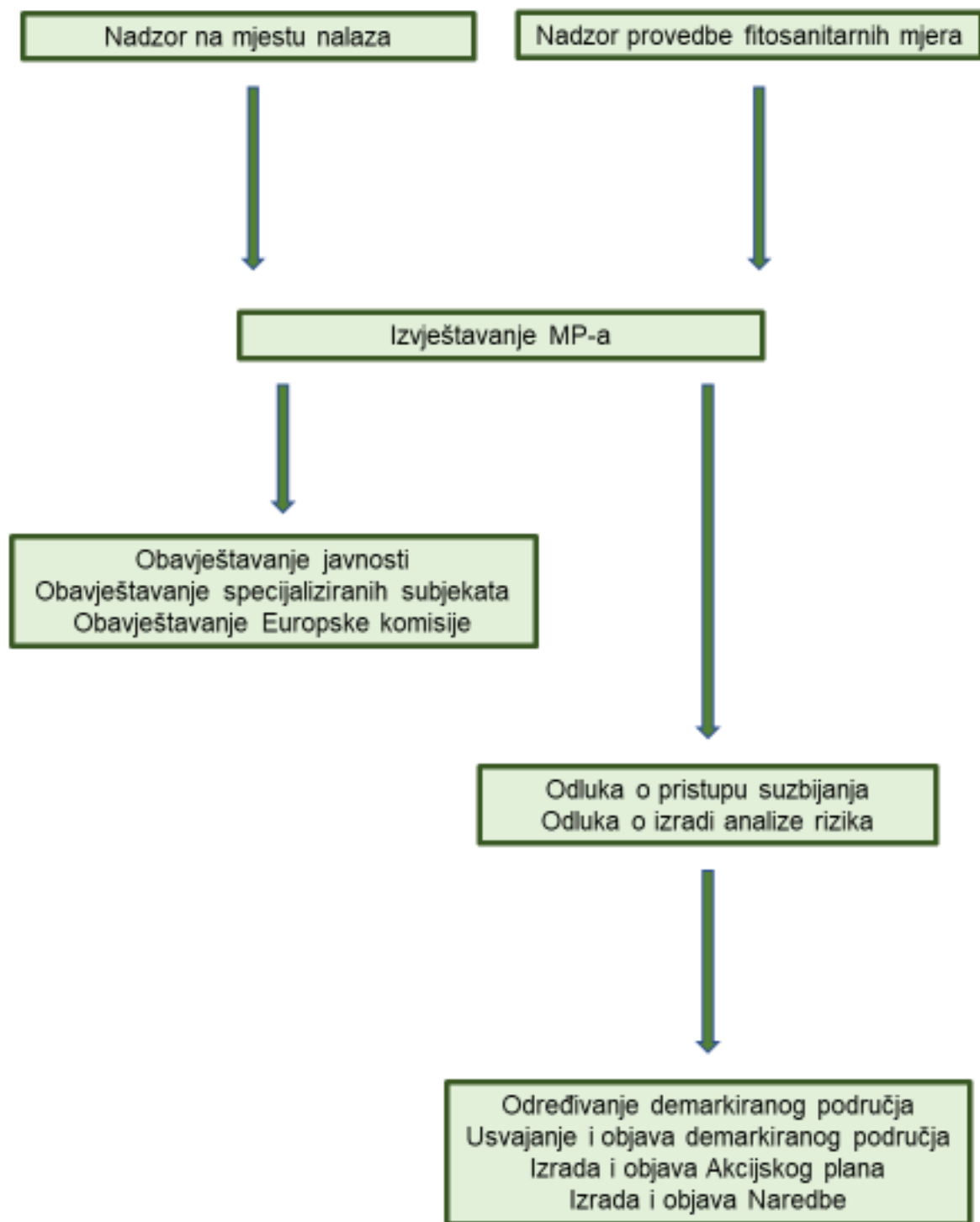
Nakon prihvatanja nacrt demarkiranih područja, pokreće se postupak izrade i objave Odluke o određivanju demarkiranih područja. Karte su sastavni dio Odluke. Postupak pokreće MP – SFP. Odluku potpisuje ministar zadužen za poljoprivredu, a ista se objavljuje u Narodnim novinama. Odluka se donosi u roku od najviše tri mjeseca nakon prihvatanja nacrt demarkiranih područja.

6.14. Donošenje akcijskog plana

Nakon donošenja naredbe o poduzimanju mjera za iskorjenjivanje (sprječavanje širenja) i suzbijanje strizibube zvjezdano nebo, pokreće se postupak izrade akcijskog plana za iskorjenjivanje (sprječavanje širenja) i suzbijanje štetnog organizma. Postupak pokreće MP – SFP. Akcijski plan izrađuje se sukladno važećoj proceduri izrade operativnih dokumenata. Strukturu i sadržaj akcijskog plana određuje MP – SFP. Akcijski plan se donosi u roku od najviše šest mjeseci nakon prihvatanja nacrt demarkiranih područja.

6.15. Oporavak

Mjesto se može smatrati oporavljenim od izbijanja i prisutnosti strizibube zvjezdano nebo ako nakon četiri uzastopne godine istraživanja i praćenja nema znakova i laboratorijske potvrde prisutnosti iste.

Slika 2. Shematski prikaz postupaka nakon nadzora na mjestu nalaza štetnog organizma (6.7. – 6.14.).

6.16. Osposobljavanje osoblja nadležnih tijela i specijaliziranih subjekata

Osposobljavanje osoblja nadležnih tijela MP-SFP-a i DIRH-a obavljaju HAPIH. Osposobljavanje specijaliziranih subjekata obavlja HAPIH i HŠI. Osposobljavanje MP-SFP-a provodi se u vidu prezentacije. Osposobljavanje DIRH-a provodi se prezentacijom i/ili terenskom demonstracijom, prema zahtjevu DIRH-a.

Osposobljavanje specijaliziranih subjekata provodi se izradom brošure i/ili letka i/ili plakata. Brošuru izrađuju HAPIH i/ili HŠI. Brošura se izrađuje u roku od najviše tri mjeseca nakon potvrđenog pozitivnog nalaza štetnog organizma.

Brošura se dijeli specijaliziranim subjektima, kao i drugim fizičkim i pravnim osobama prema potrebi.

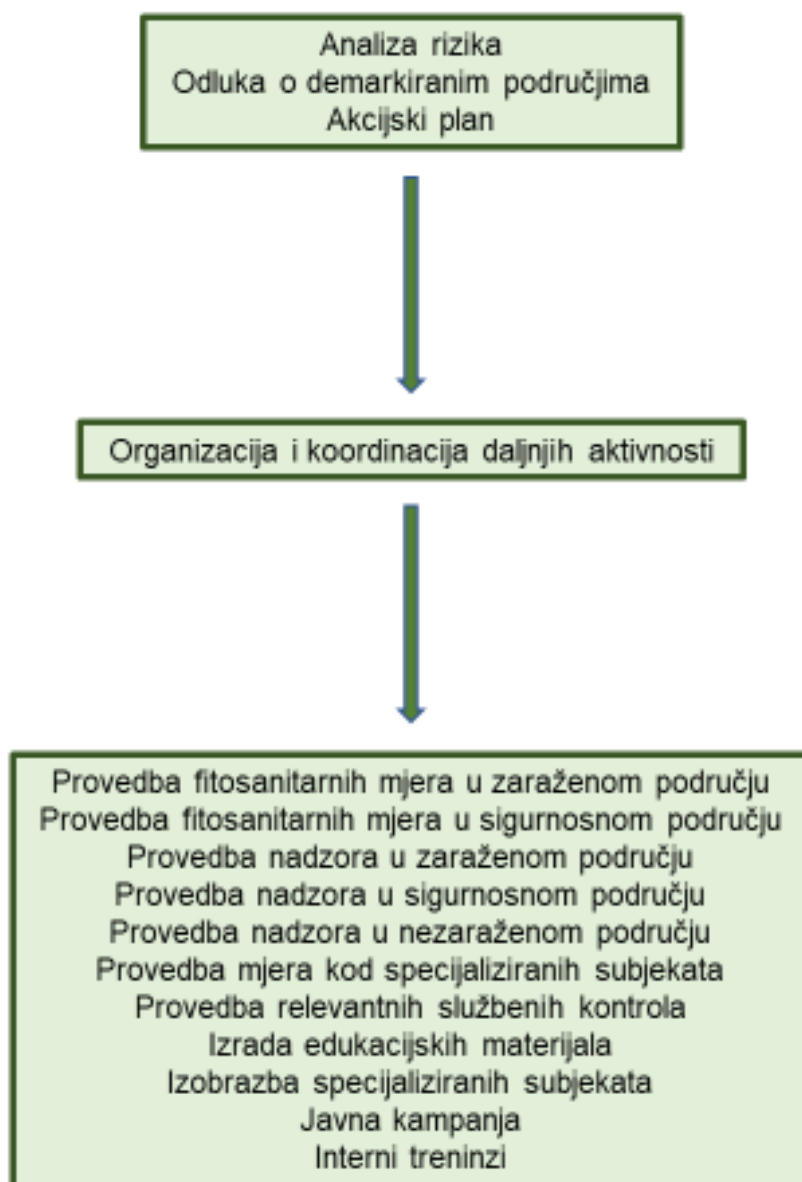
6.17. Daljnji postupak

Daljnji postupci nakon nalaza strizibube zvjezdano nebo definira se akcijskim planom te drugim redovnim aktivnostima u području fitosanitarne politike i biljnog zdravstva (programi posebnog nadzora). Daljnji postupci izvan su predmeta ovog kriznog plana. Daljnji postupci koji se definiraju su, između ostaloga:

1. Opći cilj postupanja sa štetnim organizmom (iskorjenjivanje ili sprječavanje širenja);
2. Tehnička izvedba fitosanitarnih mjera;
3. Aranžmani za podmirenje troškova fitosanitarnih mjera;
4. Kontrola provedbe fitosanitarnih mjera;
4. Plan posebnog nadzora nad strizibubom zvjezdano nebo u narednoj sezoni;
5. Plan nadzora zaraženog područja;
6. Plan nadzora sigurnosnog područja;
7. Ograničenja i fitosanitarna kontrola specijaliziranih subjekata;
8. Službene kontrole kod specijaliziranih subjekata.

Daljnje postupke odobrava MP – SFP, a pri njihovom planiranju sudjeluju sva nadležna tijela, sukladno ulozi i propisima u području poljoprivrede, šumarstva, biljnoga zdravstva i službenih kontrola.

Daljnji postupci izvan su predmeta primjene ovog kriznog plana.

Slika 3. Shematski prikaz postupaka u razdoblju nakon usvajanja akcijskog plana i odluke o demarkiranim područjima (6.16. – 6.17.).

7. PRISTUP NADLEŽNIH TIJELA PROSTORIMA U KOJIMA SE PROVODE AKTIVNOSTI

Prema Zakonu o biljnom zdravstvu (Narodne novine 127/2019, 83/2022), DIRH – SFI je nadležno tijelo koje ima pravo pristupiti prostorima specijaliziranih subjekata i osoba koje nisu specijalizirani subjekti, bez ograničenja. Fitosanitarni inspektor ima prava i ovlasti u bilo koje vrijeme i na bilo kojem mjestu pristupiti bilju, biljnim proizvodima i drugim predmetima na mjestima gdje se oni proizvode, uzgajaju, umnožavaju, održavaju, premještaju na području Republike Hrvatske, stavljaju na raspolaganje na tržištu, pohranjuju, prikupljaju, otpremaju ili prerađuju

8. LABORATORIJE

Laboratorijske analize bilja, biljnih proizvoda ili drugih predmeta na prisutnost strizibube zvezdano nebo obavljaju se u HAPIH-u i HŠI-u. Testiranje se obavlja sukladno međunarodno prihvaćenim protokolima i dobroj laboratorijskoj praksi. U HAPIH-u, kao nacionalnom referentnom laboratoriju za biljno zdravstvo, testiranje se provodi sukladno politici kvalitete prema normi ISO 17025.

U skladu s odredbama Zakona o biljnom zdravstvu (NN 127/2019, 83/2022), za obavljanje pojedinih poslova u kontekstu nalaza strizibube zvezdano nebo, ministar zadužen za poljoprivredu i glavni državni inspektor mogu za obavljanje određenih zadaća iz djelokruga MP-a ili DIRH-a ovlastiti i druge pravne osobe s javnim ovlastima, koje imaju status proračunskog korisnika državnoga proračuna. Takvo ovlašćivanje može se odnositi i na laboratorijsko testiranje.

9. FINANCIRANJE

Sve aktivnosti i službene mjere koje se provode kako je predviđeno ovim kriznim planom financiraju se iz proračuna, sa stavke (...). MP – SFP osigurava da su na predmetnoj proračunskoj stavci osigurana sredstva dostatna za provedbu svih potrebnih aktivnosti.

Financiranje (pokrivanje troškova) svih aktivnosti i mjera predviđenih ovim kriznim planom, prema dionicima, prikazano je u Tablici 3.

Tablica 3. Financiranje aktivnosti u okviru kriznog plana

Aktivnost	Financiranje (pokrivanje troškova)
Upravljanje kriznom situacijom	MP
Fitosanitarne mjere koje se odmah provode	Specijalizirani subjekti Osobe koje nisu specijalizirani subjekti (posjednici bilja)
Vizualni pregledi i uzimanje uzoraka	HAPIH HŠI DIRH
Laboratorijske analize	HAPIH
Izrada brošure / plakata / letka	HAPIH HŠI

10. RESURSI

MP – SFP osigurava da raspolaže dostatnim ljudskim, tehničkim i materijalnim resursima potrebnima za provedbu svih aktivnosti predviđenih ovim kriznim planom.

DIRH – SFI osigurava da raspolaže dostatnim ljudskim, tehničkim i materijalnim resursima potrebnima za provedbu svih aktivnosti predviđenih ovim kriznim planom.

HAPIH osigurava da raspolaže dostatnim ljudskim, tehničkim i materijalnim resursima potrebnima za provedbu svih aktivnosti predviđenih ovim kriznim planom.

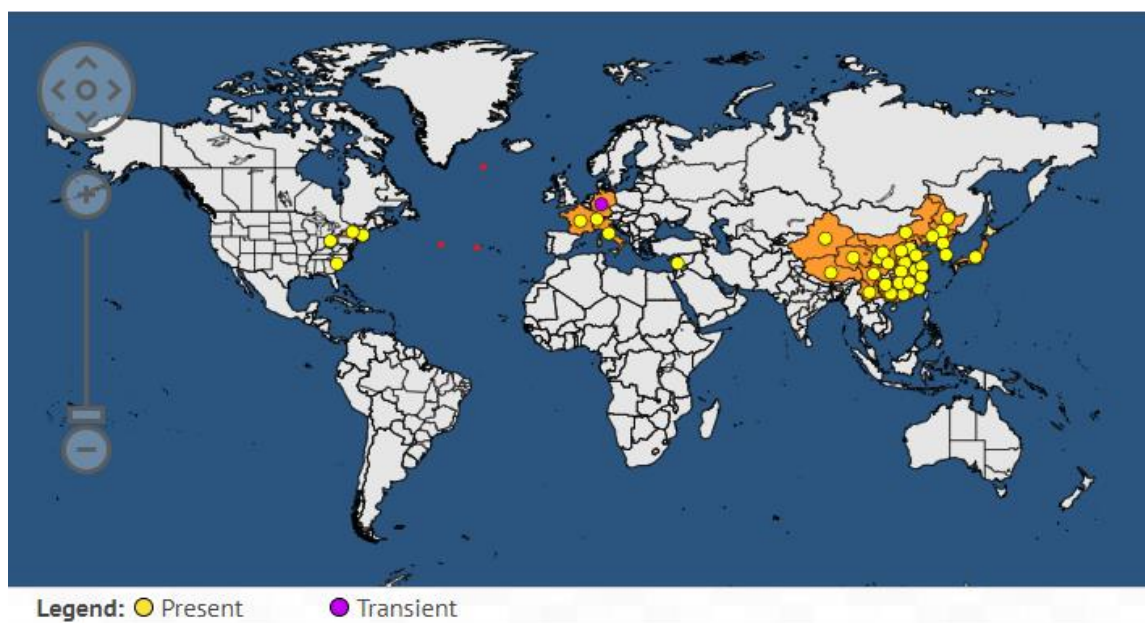
HŠI osigurava da raspolaže dostatnim ljudskim, tehničkim i materijalnim resursima potrebnima za provedbu svih aktivnosti predviđenih ovim kriznim planom.

11. PRILOZI

PRILOG I. Biljke domaćini štetnog organizma *Anoplophora glabripennis*.

Acer spp
Aesculus spp.,
Albizia spp.
Alnus spp.,
Betula spp.,
Buddleja spp.
Carpinus spp.,
Celtis spp.,
Cercidiphyllum spp.,
Corylus spp.,
Elaeagnus spp.
Fagus spp.,
Fraxinus spp.,
Hibiscus spp.
Koelreuteria spp.,
Malus spp.,
Melia spp.,
Morus spp.,
Platanus spp.,
Populus spp.,
Prunus spp.,
Pyrus spp.,
Quercus rubra
Robinia spp.,
Salix spp.,
Sophora spp.,
Sorbus spp.,
Tilia spp.,
Ulmus spp.

PRILOG II. Rasprostranjenost štetnog organizma *Anoplophora glabripennis*.

Slika 4. Rasprostranjenost štetnog organizma *Anoplophora glabripennis* u svijetu.

Države u kojima je štetni organizam prisutan: Kina, Japan, Sjeverna Koreja, Južna Koreja, Libanon, Francuska, Italija, Njemačka, Švicarska, USA

Prisutnost štetnog organizma u Europskoj uniji:

Demarkirana područja u kojima se provodi iskorjenjivanje
Demarkirano područje Francuska: Gien in Centre region, 2003 Bastia, Furiani in Upper Corsica, 2013 Divonne-les-Bains in Auvergne-Rhone-Alps region, 2016 Huningue/Village Neuf, Grand Est, 2011
Demarkirano područje Njemačka: Magdeburg, Saxony-Anhalt, 2014 Ziemetshausen-Schönebach, Bavaria, 2014 Bornheim, North Rhine-Westphalia, 2015 Miesbach, Bavaria, 2019
Demarkirano područje Italija: Corbetta, Lombardia, 2007 Magliano,di Tenna, Marche, 2013

Fermo, Marche, 2015
Civitanova Marche, Marche, 2019
Porto San Giorgio, Marche, 2015
Ostra, Marche, 2016
Bergamo-Trescore, Lombardia, 2017
Piedmont (Cuneo) 2018
Piedmont (Vaie) 2018

PRILOG III. Metodologija uzimanja uzoraka.

III – 1. Pregledi i uzimanje uzoraka za *Anoplophora glabripennis*

Tablica 4. Oprema potrebna za uzimanje uzoraka

-
- „zip-lock“ polietilenske vrećice, prozirne (zapremina 3 ili 5 L)
 - vodootporni flomaster
 - voćarske škare (veće)
 - pila
 - posudica („falcon“ tubica ili slična prikladna)
 - 95 %-tni etilni alkohol
 - dalekozor
 - ljestve
-

Uzorak se uzima tijekom vizualnih pregleda.

Uzorak čine imago ili ličinka koji morfološki nalikuju štetnom organizmu, ili biljka ili biljni dijelovi na kojima se uoče simptomi koji upućuju na mogućnost prisustva štetnog organizma *A. glabripennis*.

III – 1.2. Biljni dijelovi ili kukci kao uzorak

Uzorak mogu činiti biljka i biljni dijelovi na kojima se uoče simptomi koji upućuju na mogućnost prisustva štetnog organizma *A. glabripennis*. Uzorak se uzima ručno. Strizibuba *A. glabripennis* većinom je aktivna u gornjem dijelu stabla, u deblu ili na debljim granama. U slučaju viših stabala, krošnju je preporučljivo pregledati s tla dalekozorom. U slučaju da se uzima uzorak, često je potrebno koristiti ljestve i popeti se do krošnje. U slučaju uzimanja uzoraka biljke ili biljnih dijelova koriste se voćarske škare ili pila. *Anoplophora glabripennis* živi u deblu i krošnji u granama promjera uglavnom većeg od 1 cm. U slučaju da se koriste voćarske škare, potrebno je njima moći odrezati deblo ili grane takvog promjera. U drugim slučajevima, koristi se pila. Uzorak čini biljni dijelovi duljine 20-ak cm ili više.

U slučaju ukorijenjenih biljaka u teglama, moguće je kao uzorak uzeti cijelu ukorijenjenu biljku u tegli.

Odrasli oblici *A. glabripennis* u razdoblju dohranjivanja i polaganja jaja mogu se naći u krošnjama stabala, gdje odlaze jaja. U slučaju da se uoči odrasli oblik kukca strizibube koji morfološki nalikuje na *A. glabripennis*, kao uzorak se uzima kukac.

Uzorak biljnih dijelova se stavlja u vrećicu, a uzorak kukca u „Falcon“ epruvetu s alkoholom. Na vrećicu ili posudicu se vodootpornim flomasterom naznači oznaka uzorka i datum uzimanja uzorka.

Ličinke *A. glabripennis* žive unutar stabla te su u njima prisutne čitave godine, do stadija kukuljenja, preobrazbe u odrasli oblik i izlaska iz biljke domaćina. Odrasli oblici štetnog organizma lete od svibnja do listopada.

Ličinke unutar stabla aktivne su i hrane se u toplijim razdobljima godine, okvirno od travnja do kraja rujna. U tom razdoblju moguće je uočiti znakove napada na stablima u vidu piljevine ili eventualno izlaznih rupa. Sukladno tome, optimalno vrijeme za vizualne preglede i uzimanje uzoraka tijekom vegetacije je razdoblje od svibnja do listopada (Tablica 5.).

Tablica 5. Optimalno razdoblje za vizualne preglede i uzimanje uzoraka za analizu na prisutnost *Anoplophora glabripennis*.

Štetni organizam	mjesec											
<i>Anoplophora glabripennis</i> (biljni dijelovi i kukci)	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII

III – 3. Transport uzorka, prijem uzorka i laboratorijske analize

Uzorci se u laboratorij dostavljaju na način kako je propisano relevantnim radnim uputama, u praktično najkraćem mogućem roku. Svaki uzorak popraćen je odgovarajućim zapisnikom. Prijem uzoraka u laboratorij odvija se prema relevantnoj internoj proceduri. Ovlašteno osoblje laboratorija kontrolira kakvoću uzorka. U slučaju neprikladnosti uzorka za analizu, ovlaštena osoba u laboratoriju e-poštom obavještava osobu koja je uzorak uzela o nesukladnosti.

Laboratorijske analize provode se u skladu s relevantnim dijagnostičkim protokolom.

Rezultati laboratorijskih analiza šalju se nadležnim tijelima e-poštom najkasnije u roku od 48 sati nakon završetka analize.

PRILOG IV. Simptomi napada strizibube zvjezdano nebo.

Slika 5. Odrasli oblik strizibube zvjezdano nebo - *Anoplophora glabripennis*

Slika 6. Piljevina kao indikator u rašljama debla - *Anoplophora glabripennis*

Slika 7. Okrugli izlazni otvori na napadnutom stablu

Slika 8. Štete na mladoj kori - dohrana imaga

Slika 9. Ličinka *Anoplophora glabripennis* i izbušeni hodnici unutar stabla.

PRILOG III

USPOSTAVA DEMARKIRANIH PODRUČJA I MJERA, KAKO JE PREDVIĐENO U ČLANKU 7.

Mjere iskorjenjivanja i sprječavanja širenja

1. Država članica koja uspostavi demarkirano područje iz članka 7. u tom području provodi sljedeće mjere:

(a) hitna sječa zaraženog bilja i bilja sa simptomima zaraze određenim organizmom te potpuno uklanjanje njihova korijenja ako su ispod vrata korijena zaražene biljke pronađeni larvalni hodnici. U slučajevima kada je zaraženo bilje otkriveno izvan razdoblja leta određenog organizma, sječa bilja i uklanjanje korijenja provode se prije početka sljedećeg razdoblja leta;

(b) sječa svog određenog bilja unutar polumjera od 100 m oko zaraženog bilja i pregled tog određenog bilja u cilju otkrivanja znakova zaraze; u iznimnim slučajevima, ako nadležno službeno tijelo zaključi da takva sječa nije primjerena zbog posebne društvene, kulturne ili ekološke vrijednosti bilja, pojedinačni i redoviti detaljni pregledi radi otkrivanja bilo kakvih znakova zaraze svog određenog bilja unutar određenog polumjera koje se neće sjeći te istovrsne mjere za sprečavanje svakog mogućeg širenja određenog organizma s tog bilja. Razlozi za donošenje takvog zaključka i opis mjere moraju se dostaviti Komisiji u izvješću iz članka 8.;

(c) prema potrebi, uklanjanje, pregled i odlaganje bilja posječenog u skladu s točkama (a) i (b) i njihova korijenja; poduzimanje svih potrebnih mjera opreza radi sprečavanja širenja određenog organizma tijekom i nakon sječe;

(d) sprečavanje svakog premještanja potencijalno zaraženog materijala s demarkiranog područja;

(e) utvrđivanje izvora zaraze i podrijetla bilja i drva povezanog sa slučajem zaraze u najvećoj mogućoj mjeri te pregled bilja i drva u cilju pronalaska znakova zaraze. Taj pregled uključuje uzorkovanje ciljanom destruktivskom metodom;

(f) prema potrebi, zamjena navedenog bilja drugim biljem;

(g) zabrana sadnje novog određenog bilja na otvorenome na području iz točke 1. podtočke (b) odjeljka 3. Prilog. III., osim na mjestima proizv. iz odjeljka 2. Priloga II.;

(h) intenzivno praćenje u cilju utvrđivanja prisutnosti određenog organizma na biljkama domaćinima, a posebno na sigurnosnom području, koje uključuje najmanje jednu inspekciju godišnje s pomoću tehnika kojima se može otkriti zaraza na visini krošnje. Prema potrebi, nadležno službeno tijelo provodi uzorkovanje ciljanom destruktivskom metodom. Broj uzoraka navodi se u izvješću iz članka 8.;

(i) aktivnosti za podizanje razine svijesti javnosti u pogledu prijetnje koju predstavlja taj organizam i mjere donesene za sprečavanje njegova unošenja u Uniju i širenja unutar Unije, uključujući uvjete u pogledu premještanja određenog bilja i određenog drva s demarkiranog područja uspostavljenog na temelju članka 7.;

(j) prema potrebi, posebne mjere za rješavanje svih iznimnih situacija ili komplikacija za koje se opravdano smatra da mogu spriječiti, omesti ili odgoditi iskorjenjivanje, a posebno onih koje su povezane s dostupnošću i prikladnim iskorjenjivanjem svog zaraženog bilja ili bilja za koje se sumnja da je zaraženo, bez obzira na njegovu lokaciju, javno ili privatno vlasništvo te osobu ili subjekt koji je za njih odgovoran;

(k) sve druge mjere kojima se može doprinijeti iskorjenjivanju određenog organizma, uzimajući u obzir ISPM br. 9 i primjenjujući integriran pristup u skladu s načelima određenima u ISPM-u br. 14.

Mjere iz točaka (a) do (k) iznose se u obliku izvješća iz članka 8.

2. Kad se rezultatima istraživanja iz članka 6. tijekom više od četiri uzastopne godine potvrdi prisutnost određenog organizma na nekom području i u slučaju kada postoji dokaz da se određeni organizam više ne može iskorijeniti, države članice mogu ograničiti mjere na zadržavanje određenog organizma unutar tog područja.

Takve mjere uključuju barem sljedeće:

(a) sječa zaraženog bilja i bilja sa simptomima zaraze određenim organizmom te potpuno uklanjanje njihova korijenja ako su ispod vrata korijena zaražene biljke pronađeni larvalni hodnici. Sa sječom se mora započeti odmah, ali u slučajevima kada je zaraženo bilje otkriveno izvan razdoblja leta određenog organizma, sječa bilja i uklanjanje korijenja provode se prije početka sljedećeg razdoblja leta;

(b) prema potrebi, uklanjanje, pregled i odlaganje posječenog bilja i njegova korijenja; poduzimanje potrebnih mjera opreza radi sprečavanja širenja određenog organizma nakon sječe;

(c) sprečavanje svakog premještanja potencijalno zaraženog materijala s demarkiranog područja;

(d) prema potrebi, zamjena određenog bilja drugim biljem;

(e) zabrana sadnje novog određenog bilja na otvorenome na zaraženom području iz točke 1. podtočke (a) odjeljka 1. Priloga III., osim na mjestima proizvodnje iz odjeljka 2. Priloga II.;

(f) intenzivno praćenje u cilju utvrđivanja prisutnosti određenog organizma na biljkama domaćinima, a posebno na sigurnosnom području, koje uključuje najmanje jednu inspekciju godišnje s pomoću tehnika kojima se može otkriti zaraza na visini krošnje. Prema potrebi, nadležno službeno tijelo provodi uzorkovanje ciljanom destruktivskom metodom. Broj uzoraka navodi se u izvješću iz članka 8.;

(g) aktivnosti za podizanje razine svijesti javnosti u pogledu prijetnje koju predstavlja određeni organizam i mjere donesene za sprečavanje njegova unošenja u Uniju i širenja unutar Unije, uključujući uvjete u pogledu premještanja određenog bilja i određenog drva s demarkiranog područja uspostavljenog na temelju članka 7.;

(h) prema potrebi, posebne mjere za rješavanje svih iznimnih situacija ili komplikacija za koje se opravdano smatra da mogu spriječiti, omesti ili odgoditi iskorjenjivanje, a posebno onih koje su povezane s dostupnošću i prikladnim iskorjenjivanjem svog zaraženog bilja ili bilja za koje se sumnja da je zaraženo, bez obzira na njegovu lokaciju, javno ili privatno vlasništvo te osobu ili subjekt koji je za njih odgovoran;

(i) sve druge mjere kojima se može doprinijeti sprečavanju širenja navedenog organizma.

Mjere iz točaka (a) do (i) iznose se u obliku izvješća u skladu s člankom 10. stavkom 1.

PRILOG VI. Kontakti nadležnih tijela.

Ministarstvo poljoprivrede – Uprava za poljoprivredno zemljište, biljnu proizvodnju i tržište

Pozicija	Djelatnik	E-pošta
Ravnateljica Uprave	Sandra Zokić	sandra.zokic@mps.hr
Viši savjetnik specijalist	Sandra Andrić	sandra.andric@mps.hr
Načelnik Sektora fitosanitarne politike	Ivica Delić	ivica.delic@mps.hr
Voditelj Službe za biljno zdravstvo	Tomislav Petrović	tomislav.petrovic@mps.hr
Voditeljica Odjela za biljno zdravstvo	Marijana Kelava	marijana.kelava@mps.hr

Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu – Centar za zaštitu bilja

Pozicija	Djelatnik	E-pošta
Voditeljica Centra	Zdravka Sever	zdravka.sever@hapih.hr
Rukovoditeljica Odjela za biljno zdravstvo	Dario Ivić	dario.ivic@hapih.hr
Stručni savjetnik specijalist	Andrija Vukadin	andrija.vukadin@hapih.hr
Rukovoditelj Odjela za dijagnostiku i analitiku	Ivan Poje	ivan.poje@hapih.hr
Rukovoditelj Odsjeka za karantenu	Goran Ivancan	goran.ivancan@hapih.hr

Hrvatski šumarski institut

Pozicija	Djelatnik	E-pošta
Ravnateljica	Sanja Perić	sanjap@sumins.hr
Predstojnica Zavoda za zaštitu šuma	Dinka Matošević	dinkam@sumins.hr
Koordinator Programa posebnog nadzora	Milan Pernek	milanp@sumins.hr

Državni inspektorat Republike Hrvatske – Sektor za nadzor poljoprivrede i fitosanitarni nadzor

Djelatnik	E-pošta	Telefon
Babun Mario	mario.babun@dirh.hr fitoinspekcija.porec@dirh.hr	099/8156 262
Bakula Damir	damir.bakula@dirh.hr	099/8156 246

	fitoinspekcija.vukovar@dirh.hr	
--	--	--

Bilušić Nikica	nikica.bilusic@dirh.hr fitoinspekcija.zadar@dirh.hr	099/2271 602
Carić Leo	leo.caric@dirh.hr fitoinspekcija.split@dirh.hr	099/8156 279
Čegelj Srećko	srecko.cegelj@dirh.hr fitoinspekcija.varazdin@dirh.hr	099/8156 203
Gregurec-Tomiša Irena	irena.gregurectomisa@dirh.hr fitoinspekcija.koprivnica@dirh.hr	099/8156 213
Knez Jelena	jelena.knez@dirh.hr fitoinspekcija.varazdin@dirh.hr	099/8156 306
Kovačev-Matijević Slavica	slavica.kovacevmatijevic@dirh.hr fitoinspekcija.osijek@dirh.hr	099/8156 239
Lovrec Gordana	gordana.lovrec@dirh.hr fitoinspekcija.varazdin@dirh.hr	099/3647 452
Milas Miroslav	miroslav.milas@dirh.hr fitoinspekcija.osijek@dirh.hr	099/8156 241
Miličić Siniša	sinisa.milicic@dirh.hr fitoinspekcija.osijek@dirh.hr	099/8156 251
Munder Mladen	mladen.munder@dirh.hr fitoinspekcija.porec@dirh.hr	099/8156 265
Murk-Burčul Danijela (Kordinator PPN_a)	danijela.murk-burcul@dirh.hr fitoinspekcija.zadar@dirh.hr	099/8156 285
Puhalo Biserka	biserka.puhalo@dirh.hr fitoinspekcija.koprivnica@dirh.hr	099/8156 214
Rack Kristian	kristian.rack@dirh.hr fitoinspekcija.osijek@dirh.hr	099/2439 043
Vidović Vesna	vesna.vidovic@dirh.hr fitoinspekcija.krapina@dirh.hr	099/2439 041
Vidović Zvonimir	zvonimir.vidovic@dirh.hr	099/8156 249

	<u>fitoinspekcija.zadar@dirh.hr</u>	
--	---	--